Debesuota, gali snigti.
Saulė teka 7:13, leidžiasi

Ališauskas, K. 7 2 70
7312 S. Washtenaw Ave
CHICAGO, ILL., 60629

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVI | Price 10c | Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Gruodžio-December 18 d., 1969 m. | Kaina 10c | 294

SOVIETAI SKIRIA DAUGIAU LĖŠŲ GYNYBAI

BRITŲ PARLAMENTAS NUTARĖ PANAIKINTI MIRTIES BAUSMĘ

Šiandien įstatymą svarsto lordų rūmai

LONDONAS. — Šią savaitę Britanijoje bus išspręstas klausimas, kuris seniai kelia spaudoje ir visuomenėje daug ginčų: palikti mirties bausmę ar ją panaikinti. Parlamentas 343 balsais prieš 185 jau nubalsavo mirties bausmę panaikinti. Šiandien sprendimą turi padaryti ir Lordų Rūmai. Paskutinieji visuomenės opinijos apklausinėjimai parodė, kad apie 80% piliečių nori mirties bausmę palikti, nes nusikaltimai Britanijoje irgi padažnėjo. Žmogžudysčių Britanijoje yra palyginti nedaug: vienam milijonui gyventojų įvyksta maždaug penkios žmogžudystės, kada Amerikoje vienam milijonui išeina septyniasdešimt žmogžudysčių.

Britų parlamentas 1965 metais nutraukė mirties bausmių vykdymą - korimą bandomajam penkerių metų periodui. Jis baigiasi ateinančiais metais. Buvo norėta patikrinti ar korimo panaikinimas padidins žmogžudystes. Paaiškėjo, kad korimas neturi didelės reikšmės. Dažniausiai Britanijos pasitaikanti žmogžudysčių rūšis yra, kur žmogžudys, nužudęs savo auką, pats nusižudo. Tokiems korimo grėsmė nieko nereiškia.

Iki 1965 metų korimų tebūta maždaug po du per metus. Daug nuteistų žmogžudžių teismuose gaudavo kitas bausmes. Mirties bausmė buvo numatyta už žmogžudystę plėšimo metu, už policininko ar kalėjimo sargo nužudymą arba už žmogžudystę bėgant nuo suėmimo.

Vidaus reikalų ministeris parlamentui paaiškino, kad nuo 1965 metų, kada korimai buvo pertraukti, žmogžudystės nepadažnėjo ir svyravo tarp 122 ir 154 per metus.

Politinės partijos leido šiuo klausimu nariams balsuoti pagal savo sąžinę. Nors didelė dalis konservatorių balsavo už korimų palikimą, partijos vadas Heath balsavo už panaikinimą.

Kriminologai įrodinėjo, kad korimas žmogžudžių neatbaido. Vakarų Europoje kai kuriuose kraštuose mirties bausmė buvo panaikinta seniai, tačiau tas nepadidino žmogžudysčių skaičiaus.

Panamos perversmas lengvai išardytas

PANAMA. — Vakar rašėme, kaip Panamos diktatorius generolas Omar Torrijos buvo grupės karininkų pašalintas iš valdžios. Šiandien tą žinią jau reikia pataisyti. Paaiškėjo, kad kariuomenės tarpe Torrijos turėjo nemažai draugų. Pulkininkai, kurie pabandė diktatorių nuversti, kada jis viešėjo Meksikoje, Silvera ir Sanjur buvo kai kurių savo kolegų išduoti. Jiedu paskyrė pulkininką Rodrigo Garcia nauju kariuomenės štabo viršininku, tačiau tas su kitais nuvyko į San Salvadorą susitikti sugrįžtančio iš Meksikos generolo Torrijos.

Panamoje tuoj pasklido žinia: "Torrijos sugrįžta". Jis lėktuvu iš San Salvadoro, per Nikaragvą atskrido į Panamos šiaurinį miestą David. Iš čia jis važiavo nuo kareivinių iki kareivinių, rinkdamas sau paramą. Sostinėje du kapitonai atvyko į vyriausybės įstaigą ir pareiškė naujiems Panamos "valdovams", pulkininkams Silvera ir Sanjur, kad jie yra areštuojami. Pulkininkai nesipriešino. Perversmas buvo pasibaigęs.

IŠ VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — Ateinančiais metais kariuomenėn šaukiamų vyrų skaičius bus mažesnis, negu buvo manyta, — pareiškė Pentagonas. Taip yra todėl, kad daugiau vyrų sugrįžta iš Vietnamo ir ten bus laikoma mažiau kareivių. Gynybos sekretorius vasario mėnesį kartu su jungtinio štabo viršininku gen. Wheeleriu važiuos į P. Vietnamą dar kartą įvertin ti ten susidariusios padėties.

LOS ANGELES. — Hipių gaujos narė Susan Atkins, 21 metų, nepripažino kalta septynių asmenų žmogžudystėj. Jos advokatas bando išreikalauti jai atskirą teismą, nes jos parodymai policijai padėjo išaiškinti aktorės Sharon Tate ir kitų asmenų žudikus.

SAIGONAS. — P. Vietnamo komisija, kuri aiškino My Lai skerdynes, paskelbė, kad jos tikrai įvyko, kad buvo išžudyta daug moterų ir vaikų. Komisija, vadovaujama senatoriaus, buvusio generolo, kaltina vyriausybę, kad ši slėpė ir teisino šiuos "žiaurius įvykius".

WASHINGTONAS. — Vakar Senato ir Atstovų Rūmų konferencija bandė susitarti dėl Amerikos eksportų į komunistinės valstybes įstatymo projekto. Manoma, kad prekyba bus praplėsta.

SAIGONAS. — Per paskutinius septynerius mėnesius Vietname pačių vietnamiečių kare žuvusių nuostoliai buvo dvigubai didesni už amerikiečių. Per tą laiką amerikiečių žuvo 4,907, o vietnamiečių — 11,450.

KATMANDU. — Iki šių metų galo iš Nepalio išvažiuos visi Indijos karininkai ir radijo technikai, kurie budėjo prie Kinijos sienos. Nepalis paprašė indus išvažiuoti, Kinijai spaudžiant.

Pakeistas Pragos partijos vadas

PRAGA. — Pašalinus iš Čekoslovakijos komunistų partijos vadų Debčeką, daug jo draugų, liberališkesnių komunistų buvo kartu pašalinti. Jų tarpe buvo Pragos komiteto vadas Bohumil Simon, kurio vieton paskirtas Maskvai ištikimas Oldrich Matejka. Paaiškėjo, kad negana būti ištikimu Maskvai. Matejka dabar buvo pašalintas, nes jis nepakankamai energingai valė Pragos komunistų vadovybę. Naujuoju pirmuoju Pragos partijos sekretoriumi paskirtas Antonin Kapek, tikras stalinistas, turėjęs aukštą vietą Novotnio laikais.

Stebėtoju manymu, Čekoslovakijos komunistų tarpe vyksta varžybos tarp dviejų frakcijų. Viena yra nuosaikių komunistų grupė, vadovaujama paties Husako, o kita — ultrakonservatorių — vadovaujama Bilako. Daug kas gali paaiškėti sausio mėnesį, kada susirinks centro komitetas. Neabejojama, kad dėl pirmųjų vietų partijoje dar tebevyksta varžybos.

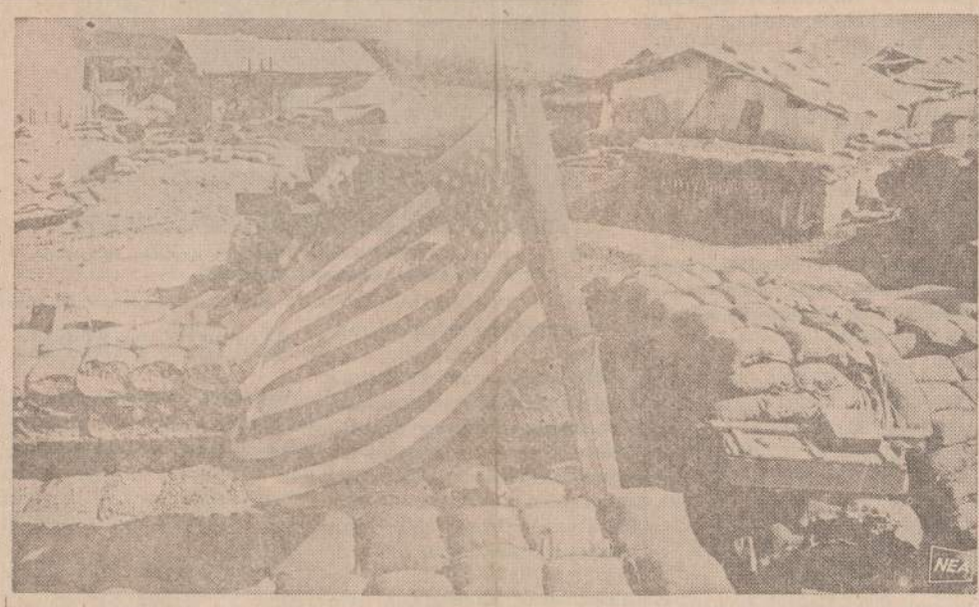

Nežiūrint atkakliu komunistų puolimų ir artilerijos apšaudymo iš Kambodijos, Bu Prang Specialiųjų Jėgų stovyklojo dar plevėsuoja Amerikos vėliava.

KAIP SUGRIUS SOVIETŲ IMPERIJA?

Knyga apie slavų imperijos pabaigą

LONDONAS. — Rašytojas George Orwell yra parašęs pagarsėjusią knygą apie 1984 metus, kada viską valdysiąs "Didysis Brolis" ir visokios žmonių laisvės būsiančios tik prisiminimas. Dabar vienas jaunas sovietų rašytojas Andrei Amalrik, 31 metų, jau nekartą valdžios baustas ir sėdėjęs kalėjimuose, paklausė savo straipsnyje: Ar Sovietų Sąjunga išliks iki 1984 metų?" Jo rašinys išspausdintas "Survey. Journal of Sovietai and East European Studies". Autoriaus straipsnis pasirodys atskira knyga. Europan jo rankraštis atkeliavo slaptais keliais. Rašytojas sako, kad jam nekyla abejonių, kad slavų imperija, įsteigta vokiečių, mongolų ir bizantiečių, gyvena savo paskutines dienas. Rusų imperijos žlugimą truputį sugaišinęs marksizmas, tačiau jis neišgelbės tos imperijos.

Rašytojas įsivaizduoja sovietų imperijos žlugimą šitaip: Apie 1975 ar 1980 metus prasidės karas tarp Rusijos ir Kinijos. Sovietų valdžia neišdrįs pavartoti savo atominių ginklų, nes jų turės ir Kinija, todėl karas išsitęs, virs partizaninio tipo kovomis, kurios apims visą Aziją.

Kai tik paaiškės, kad karas bus ilgas ir jo rezultatai neaiškūs, vokiečiai Europoje susijungs, tada prasidės Rytų Europos šalių "nusovietinimas". Sovietų jėgoms įsivėlus į karą su Kinija, prasidės Rytų Europos reikalavimai Sovietų Sąjungai. Visa eilė teritorijų bus atsimintos: vokiečiai pareikalaus Karaliaučiaus ir Rytų Prūsijos, lenkai prisimins Lvovą ir Vilnių, Vengrija reikalaus Transkarpatijos, Rumunija Besarabijos. Net ir Suomija bandys atsiimti savo Viborgą ir Pechengą.

Japonija pradžioje atsiims Kurilų salas, vėliau pareikalaus Sachalinos, o jei Kinijai karas gerai seksis, gali pareikalauti ir dalies sovietinio Sibiro.

Visame šitame sumišime sovietų biurokratai praras galią, nes jie nesugebės tuo pačiu metu vesti sunkų karą ir rūpintis ekonominiais gyventojų reikalais. Valdžia praras ne tik kontrolę, bet ir galvą. Valdžia laikinai pateks į kraštutinių grupių rankas ir sovietų imperija pradės byrėti anarchijos, smurto ir tautybių neapykantos atmosferoje.

Bona nepripažins Ulbrichto valdžios

BONA. — Vakarų Vokietija per savo spaudos ir informacijos vedėją Conrad Ahlers pareiškė, kad Bonos vyriausybė yra pasirengusi pasirašyti su Rytų Vokietija sutartis, apsaugotas tarptautinės teisės nuostatų, tačiau negali duoti Rytų Vokietijai pilno diplomatinio pripažinimo.

Šis klausimas daugiau liečia tarptautinę teisę ir praktikos tradicijas. Legalus pripažinimas reikalauja, kad sutartį pasirašytų valstybės galva — prezidentas ir sutartį ratifikuotų parlamentas. Šito Vakarų Vokietija nedarysianti, tačiau jos vyriausybės atstovai pasirengę derėtis ir susitarti su Rytų Vokietijos atstovais, jei jie nestatys neįmanomų sąlygų ir reikalavimų prieš derybas.

Buvęs astronautas John Glenn, pirmas amerikietis apskriejęs erdvėje Žemę, paskelbė savo kandidatūrą į JAV senatą. Jis varžosi dėl Ohio demokratų partijos nominacijos.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Čikagoje, negrų rajone buvo peršautas policininkas, atėjęs ieškoti narkotikų agento.

◆ Jungtinių Tautų 24-toji sesija pasibaigė.

◆ New Jersey vėl buvo suimta nemažai gangsterių, lošimų sindikato narių. Teismo atsakomybėn patrauktas Newarko meras Alderisio.

◆ Italijoje policija suėmė 9 anarchistus, kurie kaltinami dėję bombas, kurios užmušė 14 asmenų. Italijoje streikuoja pusantro milijono darbininkų.

◆ Vakar buvo susitikę valst. sekr. Rogers ir Izraelio užsienio reikalų ministeris Ebanas.

◆ Čekoslovakijoj Josef Smrkovski ir dar 9 parlamento nariai "atsistatydino". Juos palietė partijos "valymas".

◆ Nevados dykumoje po žeme buvo susprogdintos dvi bombos.

◆ Po 21 metų tyrimų JAV aviacija paskelbė baigianti UFO — neatpažintų skraidančių objektų tyrinėjimus. Iš 7,000 patikrintų objektų nerasta nė vieno įrodyto. Vadovybė pareiškė, kad nei moksliniu nei saugumo požiūriu tolimesnis tyrimas nepateisinamas.

◆ Šeštadienį Apollo 12 astronautai lankysis Baltuose Rūmuose.

Mažosios tautos neklauso didžiųjų

NEW YORKAS. — Jungtinėse Tautose, nežiūrint Amerikos ir Sovietų Sąjungos protestų, asamblėja priėmė rezoliuciją, kuri draudžia atskiroms valstybėms išnaudoti vandenynų dugne esančius turtus, išskyrus teritorinius vandenis. Vėliau būsiąs sukurtas tarptautinis vandenyno dugno priežiūros organas.

Jau dažnai mažosios valstybės išeina prieš didžiųjų nutarimus ir interesus. Kai kur tas vyksmas vadinamas mažųjų tautų sukilimu prieš didžiąsias. Ypač jis pasireiškiąs tais atvejais, kai susitaria Amerika ir Sovietų Sąjunga. Asamblėja neseniai nutarė, kad atominių ginklų lenktynės būtų sustabdytos, nelaukiant kaip pasibaigs Helsinkyje vykstančios derybos.

SOVIETŲ PLANUOTOJAI KALTINA UŽ NEPASISEKIMUS PRASTĄ ORĄ

MASKVA. — Sovietų Aukščiausias Sovietas, vakaruose atlaidžiai vadinamas parlamentu, išklausė vyriausybės pranešimų apie finansinius reikalus ir priėmė naują biudžetą. Svarbiausi kalbėtojai valdžios vardu buvo finansų ministeris Vasily Garbuzov ir Valstybinio Planavimo komiteto pirmininkas Nikolai Baibakov. Ateinančiais metais išlaidos gynybos reikalams bus padidintos 200 milijonais rublių ir pasieks rekordinę 17.9 bil. rub. sumą, nors procentiniai krašto gynybai išeina tik 12.4%. Kaip visi žino, sovietai biudžete savo ginklavimosi išlaidas paslepia kituose punktuose. Čia nesimato nei ginklų išvystymo, nei bandymų, nei planavimo išlaidų. Jos nurodytos "mokslo" ir kituose skyriuose.

Abu ministeriai pripažino, kad Penkerių Metų Planas, kuris turėjo baigtis 1970 metais, nebus išpildytas. Ne tik penkmečio planas, bet ir praėjusių metų valdžios planai neįvykdyti, tikslai nepasiekti.

Baibakovas apgailestavo savo kalboje, kad gyventojų paklausa: baldų, šaldytuvų, motociklų, automobilių dar nebus patenkinta ir ateinančiais metais. Tame pačiame "nepasiekiamų tikslų" sąraše įrašyti ir daug svarbesni dalykai už motociklus ir automobilius, būtent: statybos medžiagos, vartotojų prekės ir maisto produktai.

Baibakovas kaltino blogą orą praėjusią žiemą ir potvynius pavasarį. Žemės ūkis labai nukentėjęs, nors javų priauginta ir derlius nuimtas gan didelis — 160 milijonų tonų. Duonos, taigi, netrūksią, kitų maisto produktų galėtų būti daugiau.

Vakarų stebėtojų manymu, gynybos biudžeto padidinimas tik 200 mil. rublių buvęs kompromisas tarp generolų, kurie reikalauja daugiau lėšų ir kitų sovietų vadų, kurie norėtų geriau aprūpinti sovietinius piliečius.

Valdžios planų neįgyvendinimas matomas iš šių skaičių. Ateinančiais metais kraštas turėjo pagaminti 840 bilijonų kilovatų elektros, tačiau dabar Baibakovas planuoja turėti 740 bil. kil. Plieno buvo žadama pagaminti 125 mil. tonų, bet dabar bus stengiamasi pasiekti 115 mil. tonų.

Valdžia nusiskundė, kad partijos priimti 1965 metais ekonominių reformų planai dar daug kur neįgyvendinti. Jie nesukėlė tos dinamikos, kurią pranašavo planuotojai. Geriausia žinia piliečiams yra ta, kad jų mėnesinis atlyginimas vidutiniškai bus pakeltas ateinančiais metais keturiais rubliais. Dabartinis algos vidurkis esąs 128 rubliai, o 1970 metais būsią — 132 rubliai mėnesiui.

Piktas pareiškimas prieš Japoniją

MASKVA. — Sovietų Pravda griežtame straipsnyje pasmerkė Japoniją ir jos sutartį su Amerika, kuri esanti "viešai agresinga". Sutartis verčianti Sovietų Sąjungą budėti Tolimuose Rytuose, kur jos saugumui gresianti japonų-amerikiečių sutartis.

Šis straipsnis laikomas griežčiausiu sovietų pareiškimu Japonijos adresu. Jame sakoma, kad neseniai buvę Amerikos-Japonijos pasitarimai pakeičia Azijoje visą padėtį ir padidina įtempimą. Sovietų Sąjungą ne kartą atkreipusi japonų vyriausybės dėmesį į pavojingą Amerikos-Japonijos sutarties prigimtį, tačiau japonų vyriausybė nekreipusi į tai dėmesio. Japonija bandanti peržiūrėti savo besąlyginio pasidavimo Antrajame Pasauliniame kare sąlygas ir reikalaujanti sugrąžinti, vadinamas, šiaurines teritorijas. Šitokie reikalavimai galį privesti prie pavojingo padėties įtempimo Tolimuose Rytuose.

Į paskutinį Japonijos reikalavimą, kad savietai sugrąžintų pagrobtas kare japonų salas, premjeras Kosyginas atsakęs, kad salos reikalingos Sovietų Sąjungai jėgos balanso Tolimuose Rytuose išlaikymui.

Izraelis sunaikino 516 arabų namų

JERUZALĖ. — Gynybos ministeris Dayanas parlamente, atsakydamas į atstovo klausimą, pareiškė, kad nuo karo pabaigos Izraelio kariuomenė susprogdino 516 arabų namų, kur buvo globojami teroristai ar kur buvo įtariama, kad gyventojai nepadeda policijai išaiškinti teroristų. Iš tų namų 265 buvo Jordano teritorijoje, 227 — Gazoje, kiti Jeruzalės arabų rajonuose.

Arabų žiniomis, Izraelis, bausdamas arabus už bendradarbiavimą su partizanais, yra susprogdinęs jau 7,500 arabų namų.

Dayanas pareiškė, kad Izraelis arabams už tuos namus jokios kompensacijos nemoka. Arabų vadai yra suorganizavę slaptą tarnybą, kuri parūpina sunaikintų namų savininkams kompensacijas. Pinigai surenkami iš turtingesnių arabų kraštų. Savininkai atlyginami, kad kiti arabai nesibijotų Izraelio keršto ir nepradėtų išdavinėti partizanų izraelio saugumo policijai.

◆ "Juodųjų Panterų" vadas Cleaver ir keli jo šalininkai nesirengia sugrįžti iš Alžiro į Ameriką, kur jų laukia teismai.

Kalba apie Europos politinę vienybę

BONA. — Vokietijoje susirinko Jungtinių Europos Valstybių Akcijos komitetas. Jo pradininkas, prancūzas Jean Monett ilgai kalbėjosi su Vokietijos kancleriu Willy Brandtu. Komiteto tikslas, kaip ir jo vardas rodo, stengtis apjungti visas Europos valstybes į vieną politinį vienetą.

Britanijai atstovauja užsienio reikalų ministeris Stewart, konservatorių opozicijos vadas Sir Douglas Home ir liberalų partijos atstovas Jeremy Thorp.e Komiteto posėdžiai tęsis dvi dienas.

J. KAJECKO ŽODIS

Lietuvos Atstovo žodis, pasakytas minint buvusį Lietuvos prez. A. Stulginskį, 1969.XII.14 Washingtone

Susirinkome pagerbti šviesaus atminimo velionį Aleksandrą Stulginskį. Su jo šiemet mirtimi Lietuvių tauta neteko paskutinio Lietuvos nepriklausomybės. Vasario 16 Dienos Akto, signataro. Su juo netekome asmens, kuris šešerius metus sėkmingai ėjo ir Lietuvos valstybės prezidento pareigas. Jis vienintelis iš trijų prezidentų, kuris buvo ištremtas į Sibirą. Iš jo teko grįžo tik po 15 metų. Jis grįžo, kada ant Lietuvos buvo nusileidusi sunkiausioji ilgoji okupacijos naktis. Jis grįžo su kankinio už Tėvynę aureole.

Velionies Stulginskio prezidentavimo laikotarpiu atsiekta didelių visose srityse laimėjimų tiek pačioj Lietuvoj, tiek Lietuvos santykiuose su užsieniu. Kiek tas darbas buvo reikšmingas, galime spręsti palyginus to laikotarpio laimėjimus su Lietuvos padėtimi caristiniais ar dabartiniais raudonosios vergovės laikais.

Aleksandrui Stulginskiui ilgai neteko džiaugtis laisvės metų darbo vaisiais. Jis, kaip ir daugelis kitų tautiečių, pergyveno skaudžią tremtinio dalią dėl to, kad siekė, kad lietuvis būtų savo krašte šeimininkas. Jau Vilniaus 1917 m. konferencijoje, kurios aktyviu dalyviu buvo velionis, pareikšta buvo, kad: "Lietuva galėtų laisvai plėtotis— turi būti sukurta nepriklausoma valstybė".

Vėliau, Steigiamajam Seimui susirinkus 1920 m. gegužės 15 d., Velionis, išrinktas to Seimo pirmininku. Savo pirmoje kalboje jis pabrėžė lietuvių tautos politinį ir valstybinį sąmoningumą sekančiai: "Rinkimuose dalyvavo daugiau, kaip 90 nuošimčių. Tai yra toks didelis nuošimtis, koks retai pasitaiko pasaulyje". Į tai atkreipiu dėmesį todėl, nes tiek Lietuvos valstybės kūrimosi metu, tiek dabar toks pareiškimas turėjo ir tebeturi didelės reikšmės bei svorio:: tai patvirtina lietuvių tautos valios bei ryžto visuotinumą būti laisva ir nepriklausoma. Tai pabrėžtina ypač 1970 metais, kada ruošiamės atžymėti Steigiamojo Seimo 50 metų sukaktį.

Nepriklausomybės metais buvo nutiesta Lietuvos valstybės organizavimo kryptis ir kelias. Tuo tikslu priimta Steigiamojo Seimo konstitucija. Lietuva buvo priimta į Tautų Sąjungą. Klaipėdos kraštas įjungtas į Lietuvos teritoriją. Įvesta sava valiuta, vykdyta žemės reforma ir t. t. Nepriklausomybei užtikrinti ir apginti reikalinga buvo kariuomenė. Ji buvo sukurta. Prieš trejetą savaičių minėjome jos įkurtuvių sukaktį. Stulginskis, kaip Respublikos Prezndentas, buvo Vyriausias Ginkluotų Pajėgų Vadas. Tokiu būdu "pati savęs valdovė, tautų eilėn įstojo Lietuva".

Faktai rodo, kad Aleksandro Stulginskio būta sumanaus politiko. Jis buvo didelis valstybininkas bei demokratybės gynėjas ir tolerantingas vienybės šalininkas. Antai, prie jo Ernestas Galvanauskas ketvertą kartų, o Dr. Kazys Grinius kartą buvo ministrų tarybos pirmininkais.

Stulginskiui esant Prezidentu daugelis valstybių pripažino Lietuvą de jure, jų tarpe ir JAV. Laisvojo pasaulio vyriausybės ją tokia ir tebelaiko. Jei aš šia proga galiu į Jus prabilti, kaip Lietuvos Atstovas, tai tik okupacijos nepripažinimo dėka ir dėka aukų už Lietuvos laisvę. Aleksandras Stulginskis buvo viena stambiausių aukų. Istorija jį su pagarba minės.

Velionis kentėjo tremtį ir už mus, nes laisvė, anot Lincolno, nedaloma. Ji "paveldėjimas visų žmonių, visuose kraštuose, visur pasauly". Lietuvos skriauda yra mūsų skriauda ir visų, laisvę mylinčių tautų, skriauda.

Velionies asmenybė ryškiai atspindi jo paskutinį kartą, Vasario 16 Dienos proga, pasakytoje kalboje. Šiauliuose, 1940 metais:

"Vasario 16 Dienos Aktas, jo turinys, kaip tik atvaizdavo visos tautos troškimus. Jis visos tautos pastangomis realizuojamas. Jis ir šiandieną tebelaikomas ir bus laikomas, kol bus gyva lietuvių tauta, didžiausia tautos šventenybe, testamentu, Tautos vieningumo simboliu. Ir kas kėsintųsi prieš tą aktą, prieš to akto turinį, prieš nužymėtus tame akte mūsų Valstybės santvarkos dėsnius, kas ardytų tautos vienybę, siekdamas privilegijų, tas be abejo, kėsintųsi prieš pačią lietuvių tautą, prieš Lietuvos valstybę ir jos nepriklausomybę. Tas, be abejo, nebūtų vertas lietuvio vardo. Tikėkimės prašykime Aukščiausiojo, kad tokių iš tikro mūsų Tautoj neatsirastų".

Tuomi baigiu savo žodį. Dėkoju visiems čia susirinkusiems pagerbti Aleksandrą Stulginskį. Jis Lietuvai paliko ištikimas ligi mirties. Jis atsisakė okupantams blogu žodžiu Nepriklausomos Lietuvos gyvenimą vaizduoti.

Mes šia proga su didele pagarba taip pat prisimename Velionies šviesių ir sutemos laikų dalininkę, Sūduvos dukrą, ponią Stulginskienę.

Giliai liūdėdami dėl Stulginskių mirties mes taip pat užjaučiame taip garbingos šeimos Dukrą, Dr. Aldoną Juozevičienę. Tenka ramintis tuomi, kad toji šeima visų amžėlį galės didžiuotis pavyzdingų tėvų nupelnytu garbės vainiku. Tėvų meilė Dukrai taip ryškiai, kilniai atspindi Velionies laiškuose.

Velionis Stulginskis geriausia tautiečių pagerbtinas pasekant jo pavyzdžiu — "Didesnio paminklo didvyriams nebus, kaip vykdymas jų idealo". — "Ką darė ans vyrs pasišventimo, tegul kits kartoja".

Sužeistas amerikietis karys padeda Raudonojo Kryžiaus slaugei iškabinti kalėdinius papuošalus.

Atsiųsta paminėti

Vytautas J. Bagdonavičius. II. Kultūrinės gelmės pasakose. Keturių dalių tautosakinė-teologinė studija. II knyga. Daugelio globėjų variantai. Liet. Knygos Klubo leidinys, 358 puslapiai, kaina $5.

Tai jau įpusėjimas didelio autoriaus užsimojimo aptarti ir išanalizuoti viso autoriui prieinamojo pasaulio pasakose "įšaldytus" tautų bei genčių dvasinės kultūros turtus, jiems, kur tokių yra, prigretinant lietuviškus variantus.

Po autoriaus žodžio seka Pietinės Arabijos, Turkijos, Armenijos, Romos, Sicilijos, Starapolės, Škotijos, Valakų, Islandijos, Slovakijos, Serbijos ir (dvi) lietuviškos pasakos bei jų analizės.

Knygos antraštėje paraštę "Daugelio globėjų variantai" autorius savo žodyje taip aiškina. "Šių variantų ir jų analizių grupė pradžioje buvo pavadinta ištvirkaujančio globėjo variantų vardu. Tačiau ilgainiui autorius apsižiūrėjo, kad jis čia turi reikalo ne tiek su ištvirkaupančiu mergaitės globėju, kiek apskritai su daugeliu globėjų... Tai yra įvykę einant pasakai iš vienos kultūros kiton".

"Turėdamas prieš akis faktą, kad jis čia turi reikalo su daugeliu globėjų tai pačiai globotinei, autorius šią studiją pavadino daugelio globėjų variantais".

Lietuviškas pasakos yra dvi "Mergaitė su skirtingais drabužiais ir Voverytė ir tų pasakų analizė". — Kas yra Pelenė ir Voverytės kilmė.

Atrodo, kad knyga bus įdomu skaityti. Beje, Dr. V. J. Bagdonavičius MIC šiuo metu rašo naują ilgą studiją apie Indijos religinę išmintį — pagal Upanišadų knygas.

Aidai 1969, Nr. 9. Lapkritis. Mėnesinis kultūros žurnalas, leidžiamas pranciškonų ir redaguojamas Dr. Juozo Girniaus Brooklyne. Šiame numeryje (be kt.) yra S. Petrikonio: Pozityvios mintys apie Leniną. Maceinos: Ateizmas ir komunizmas; V. Trumpos: Napoleono legenda, ir Zenono Ivinskio: Liublino unija ir jos šešėlis (1 dalis).

Technikos žodis, 1969 (XIX) metai. Liepa-rugpiūtis, Nr. 4 (116). Redaguoja inž. G. J. Lazauskas su keliais padėjėjais ir bendradarbių kolegija. Turinyje (be kt.) Ramojus Vaitys: Dabarties ir ateities geležinkeliai; Antanas Vadopalas: Medžiaga surišimui; Ksaveras Kaunas: Momentu paskirstymas geometrinės eilutės būdu; J. Gimbutas: Inž. Vygintas Grinius — naujos firmos pradininkas.

Kita kas specifiniai dalykai iš PLIAS ir ALIAS organizacinio gyvenimo.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS AUGAS IR BICIULIS

Quarterly dividends are very interesting

And what is most interesting about quarterly dividends is that it means more money for you. More Often. If you're interested, come to Midland Savings today.

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4470

4 3/4% PASSBOOK SAVINGS Paid and Compounded QUARTERLY

5 1/4% 6-MONTH SAVINGS CERTIFICATES Paid Quarterly $1,000 MINIMUM

INSURED

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.
Marquette Pk. 5211 So. Western PR 8-5875
9 iki 8 val. vak. Sekmadieniais uždaro

FREE

This very handsome 5 piece stainless steel cutlery set made by the famous Ekco Company will be your free gift when you save with Union Federal. Open a savings account for $200.00 or more, or add this amount to your present account and the EKCO knife set is yours . . . FREE. Offer begins December 13, ends January 17, 1970. One gift per account; no mail requests, please.

5 1/4%
Six month savings certificates earn 5¼% per annum. All savings accounts at Union Federal earn maximum interest.

73 YEARS YOUNG
Founded in 1897 to provide a safe, profitable place to save, Union Federal prides itself in the continuation of this policy.

UNION FEDERAL SAVINGS
3430 South Halsted Street, Chicago, Illinois 60608
Phone: 523-2300 Albert J. Aukers, President
INSURED

Help Keep Our Economy Strong
BUY U. S. SAVINGS BONDS

Now at GLASER'S

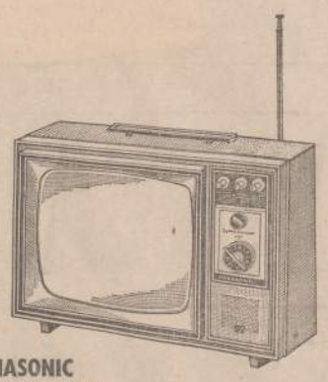

PANASONIC
WYCOFF AN-72
Portable TV • 75 sq. in. viewing area (12" diagonal) • Aluminized picture tube • Automatic control circuits • "Set and Forget" tuning • "Speed-O-Vision" • 3½" Dynamic speaker • Built-in VHF and UHF antennas • Earphone • Solid-state engineered.

PANASONIC®

PANASONIC
KENILWORTH CT-95D
Consolette color TV with detachable legs • 180 sq. in. viewing area (18" diagonal) • "Pana-lock" • "Pana-Color" • Automatic color control circuits • "Set-and-Forget" tuning • "Speed-O-Vision" • Color Indicator Lamp • Dipole VHF and bow tie UHF antennas • Lighted channel indicators • 5" "Up-Front" dynamic speaker • Earphone • Solid-State engineered.

PANASONIC®

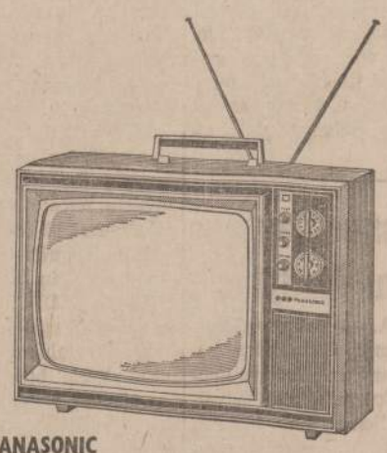

PANASONIC
PALERMO CT-93P
Slim look portable color TV • 180 sq. in. of viewing area • Speed-O-Vision instant entertainment • PANA-COLOR true-to-life picture • Direct vision 'P" tube • 24,500V picture power • Precision circuitry • Automatic noise canceller • Diecast carrying handle • Earphone for private listening.

PANASONIC®

GLASER'S FURNITURE & APPLIANCE CO.
5115-5123 So. Kedzie Ave. Tel.: PR 6-1790
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

VISI BIZNIERIAI
GARSINKITĖS NAUJIENOSE

ADOMO VARNO 90 METŲ SUKAKTĮ MININT

(Tęsinys)

V. Kasniūnas:

Ponas Profesorius, esate vienas iš Čiurlionio Galerijos steigėjų Kaune, o taip pat vienas iš pagrindinių steigėjų bei krikšto tėvas to paties vardo galerijos Čikagoje. Kaip atsitiko, kad ir Jūs ir dailininkas Sileikis, taip pat vienas iš galerijos steigėjų ir ilgametis jos direktorius, savo parodas ruošiate ne galerijoje, o kitur?

A. Varnas:

Gyvenime kartais būna sąlygos, kada vien savo buvimu tam tikroje vietoje ar kitokiu veiksmu gali padaryti ar padidinti skriaudą žmogui, to nenusipelniusiam. Esama Čiurlionio Galerijos būklė tebeslepia neatitaisytas skriaudas. Net privačios skolos galerijos inventoriui įsigyti tebėra steigėjams negrąžintos, — jau nekalbant apie moralinę žalą padarytą jos steigėjams.

Antra vertus, virš 70-ties dailininkų sudėta auka Nepriklausomai Lietuvai, kaip ir dailininkų įkurtoji meno institucija, bandoma paversti įvairiaplaukių perėjūnų varžybų objektu, nepaisant nei jos pagrindinės idėjos, nei tikslų.

Tai, tur būt, ir yra pagrindinės priežastys, kodėl kai kurie dailininkai vengia naudotis Čiurlionio Galerija.

Z. Kolba:

Prieš keletą metų mūsų visuomenei prisistatė garbingų asmenų komitetas išleisti Čiurlionio monografiją tremtyje. Pirmasis taip pasivadinęs "mecenatas" tam tikslui įnešė 3000 dolerių. Pasirodė, kad tie pinigai buvo pasisavinti iš Čiurlionio Galerijos. Įspėtas komitetas nenorėjo apie tai nė girdėti ir nesuprato, kad toji "auka" buvo tik priedanga nuslėpti žymiai didesnę galerijos pinigų sumą. Ir taip, ant kreivo pamato pradėtas statyti pastatas sugriuvo. Iki šiol nėra monografijos, Čiurlionio Galerija neatgavo savo pinigų ir nesulaukiama komiteto paaiškinimų kur gautus pinigus padėjo. *Kaip Tamsta žiūrite į tokią "kultūrinę" veiklą?*

A. Varnas:

"Pagal Jurgį ir kepurė" — Kokie kultūrininkai, tokia ir jų veikla. Neprieinant prie Čiurlionio kūrinių originalų, neįmanoma padaryti jų reprodukcijų, būtinų padoresnei monografijai išleisti. Užtat sumanymas nuo pat pradžios buvo nerealus. Iš viso, tai neblogas pavyzdys, kaip lengvai kai kurie mūsų visuomenininkai duodasi įtraukiami į "gudruolių" sugalvotas aferas.

Z. Kolba:

Lietuvių Enciklopedija savo 36-tame tome pristato Čiurlionio Galerijos Čikagoje įkūrimą suklastotoje šviesoje. Kaip, Pone profesoriau, į tai žiūrite?

A. Varnas:

Tiesos ir ylos maiše nepaslėpsi. Tiesa yra bet kokios istorijos pagrindas. Enciklopedijos redakcija dar kartą įrodė savo neapdairumą aprašant mūsų kultūrinį gyvenimą tremtyje. Tokių pavyzdžių Enciklopedijoje esama ir daugiau.

V. Kasniūnas:

Tamsta esate Lietuvių Tautos Genocido Parodai Ruošti Komitete. Ką galėtumėt apie šią parodą pasakyti?

A. Varnas:

Jau Adomas Mickevičius yra pasakęs: *"Jei neišeisime pasitikti blogio, tai jis pats atsistos prieš mūsų veidą'.*

Komunizmo blogis ne tik tebežlugdo pavergtą mūsų tautą, bet jau beldžiasi ir į didžiųjų tautų duris. Jis be atodairos naudojasi apgaule ir ginklo jėga ir pavergtąsias tautas visaip naikina, žudo ir išnaudoja. Lietuvių tauta yra viena iš labiausiai nukentėjusių komunizmo aukų. Jos kančios ir kovos už laisvę parodoje yra vaizdžiai parodytos. Manome, kad ši paroda bus pakankamas įspėjimas visiems laisviesiems. Pasimetimas ir maišatis mūsų išeivijos gyvenime, kada kai kurie tautiečiai veržiasi bendradarbiauti su okupanto agentais, parodoje taip pat ras atsakymą. Tikimės, kad lietuviškoji visuomenė sudarys sąlygas šią parodą pamatyti kuo plačiausiai amerikoniškai visuomenei, o ypač jos vadovams.

Paroda paruošta anglų kalba ir jau keli mėnesiai kaip yra baigta. Pirmiausia ją norima pristatyti amerikoniškai publikai atidarant kuriame didžiųjų Čikagos viešbučių. Po to ji numatyta rodyti visiems Čikagoje ir kitur.'

Z. Kolba:

Prieš dvylika metų Profesoriui įsikuriant savo pastogėje kai kuriems priminusiems nepamiršti karsto Jūs labai taikliai atsakėte, kad tą uždavinį paliekate tiems, kurie laidojimą ir paminklų statymą laiko svarbiausiu savo gyvenimo uždaviniu, o Jūs vadovaujatės taisykle: "Žinok, kad gali mirti šiandie, bet dirbk taip, lyg dar 100 metų gyventum". *Ką galėtumės pasakyti apie dabartines savo kūrybos sąlygas ir planus?*

A. Varnas:

Ir 90 metų slenksti peržengęs galiu tarti ačiū Aukščiausiajam: dar suvaldau ir teptuką ir paletę. Kūrybai reikalingos priemonės ir pajėgumas, manyčiau, yra pakankami, — tik kūrybos diena pasidarė žymiai trumpesnė.

Kaip žinia, beveik per 40 metų Varnai turėjo šeimos narį Domę Petrutytę. Dvi moterys namie mane atpalaiduodavo nuo didžiumos namų darbų, kas leisdavo daugiau susikaupti kūrybai. Bendro gyvenimo tikėjomės iki pat amžiaus pabaigos, nes Domė tiek namie, tiek ir Monetssori auklėjimo darbe, atrodė, yra mano žmonos ne tik padėjėja — pavaduotoja, bet ir būsima to darbo tęsėja. Kartu planavome ir tvarkėmės visus asmeniškus reikalus. Susidėjo taip, kad amžiaus gale Domė mus paliko.

Nežiūrint to ir dabar dirbu prie portreto ir kitų tapybos darbų. Taip pat norėčiau užbaigti savo studiją apie lietuviškus kryžius. Kaip jau žinoma, jų esu prifotografavęs virš 2300. Dalis fotografijų buvo atrinkta į kryžių albumą, kurios daug kur buvo panaudotos, bet didelė dalis tos medžiagos liko Lietuvoje. Norėčiau iškelti ryšį tarp lietuviškų kryžių ir senovės lietuvių — girių gyventojų — medžio naudojimo kulto reikalams. Šis ryšys, mano išmanymu, yra aiškus lietuviško kryžiaus, ypač koplytstulpio, tipuose. Ankstyvesni, o taip pat vėliausi archeologiniai radiniai prie Šventosios, labai ryškiai tatai patvirtina. Lietuviškasis kryžius tuo išsiskiria iš visų kitų tautų kryžių.

Turiu nebaigtą tvarkyti lietuviškų pavardžių kartoteką, kurioje surinkta apie 40.000 kortelių. Norėčiau ją paruošti ne tik alfabetinia tvarka, bet ir pagal pavardžių galūnes, pvz. "eika": Domeika, Juodeika, Lizdeika, Prūseika, Sodeika ir pan.

Ši medžiaga lingvistams gali būti įdomi ir kitokiais požiūriais.

V. Kasniūnas:

Jei ne paslaptis, kaip iš tikrųjų yra su "Varnas Montessori" darželiu?

A. Varnas:

Darželį kurdami tikėjomės, kad Varnienė savo ilgamečiu patyrimu bei šios auklėjimo sistemos pažinojimu galės būti lietuviams naudinga ir Amerikos sąlygomis. Apsirikome manydami, kad darželis bus tik vaikų auklėjimo įstaigėlė, — Montessori dvasios kampelis, neieškantis nei pelnų, nei riebių algų. Sprendimo galiai perėjus kitokio supratimo žmonėms, darželio likimas pakibo ore. Liūdniausia, kad kai kurie geros valios lietuviai, kaip ir kai kuri spauda, padėjo marinti Montessori dvasią darželyje.

Z. Kolba:

Baigiant šį pasikalbėjimą, norėtume išgirsti kurį iš savo kūrinių Ponas Profesorius labiausiai vertinate ir kokiomis sąlygomis jis buvo sukurtas?

A. Varnas:

Dailininkui kiekvienas jo darbas yra savotiškai brangus, nors nevisi vienodai pasiseka ir jį patenkina. Užtas, šis klausimas nėra lengva atsakyti. Gal "Mindaugo Vainikavimas" yrą vienas tų, kuriam nors turiu nemažų priekaištų, bet su jo užbaigimu, gal ryškiau esu pajutęs atliktos tautinės pareigos jausmą. Norėčiau tikėti, jog su tuo darbu esu prisidėjęs prie turtingosios Lietuvos istorijos vieno kito bruožo iškėlimo. Šis kūrinys yra gimęs labai nepalankiomis kūrybos sąlygomis, būtent, mums visiems trims gyvenant mažame kambarėlyje. Jo gimimą lėmė itin svarus visuomenės paskatinimas ir M. Varnienė, kuri trejis metus dirbo fabrike ir atpalaidavo mane nuo kasdieninės duonos kąsnio rūpesčių.

A. a. prof. Pakštas prieš pat savo mirtį, aplankęs Čiurlionio Galeriją Čikagoje pasakė, kad iš lietuvių tautos trečdalio, atsidūrusio emigarcijoje, yra tik 20 tūkstančių laisvų lietuvių, kurie gyvena mūsų tautos kančiomis, sielojasi išlaikyti lietuvybę ir dirbti savo tautai. Visi kiti yra tik tokio darbo stebėtojai ar net tautiniai savižudžiai, susirūpinę galimai daugiau naudotis gerbūviu ir vienas po kito kaip trąša dingsta svetimųjų jūroje. Šia proga norėčiau palinkėti, kad kuo didesnis skaičius mūsų tautiečių išliktų kovojančiais, sąmoningais lietuviais, o kolegos dailininkai pašvęstų bent dalį savo kūrybos pavaizduoti mūsų tautos gyvenimą, koks jis yra ar kada buvo. Pavergtasis kolega dailininkas to atlikti negali, nes jam gresia Sibiras ar mirtis.

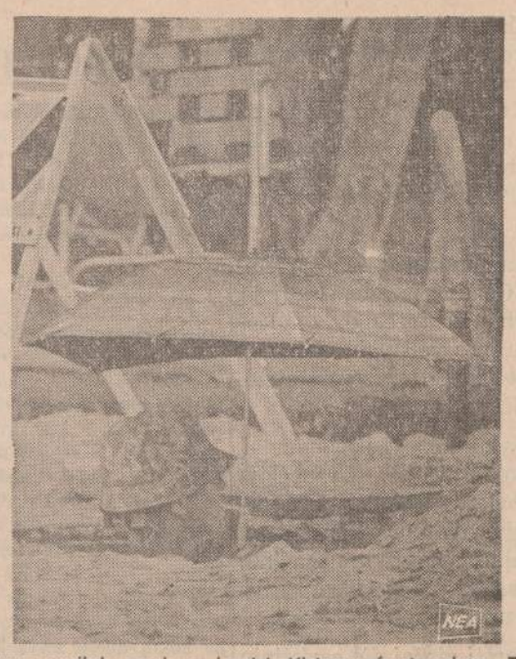

Šitame paveiksle nerodomas kareivis Vietname, fronto apkase. Tai tik Miami miesto kanalizacijos darbininkas, iškėlęs lietsargį, kad užėjęs lietus jo nepermerktų.

TAMPA, FLA.

Lietuvių Klubo veikla

Tampos Lietuvių klubas išrinko naują valdybą 1970 metams.

Valdyba tokia: pirmininkas Mikas Stanis, iš Clearwater Beach, Fla.; vicepirm. — Pranas Šeštokas, iš St. Petersburg Beach, Fla.

Atsisakius iš pareigų protokolų sekretorei Onai Vilienei, jos vietai išrinkta Stasė Rulienė (iš Newport Richey). Savo pareigose liko: Stella Olenick — iždininkė, iš Tampos; likosi senasis Steponas Kuncevičius — finansų sekretorius, iš Newport Richey. Atsisakius iš pareigų maršalkai Antanui Viliui, išrinktas F. Pormalis iš St. Petersburgo. Dabartinė T. L. klubo valdyba išrinkta iš kitų miestų, išskiriant iždininkę iš Tampos, kuri saugos klubo turtą, kad iš Tampos nenusineštų į kitus miestus. Iš Tampos, išrinkti dar du vyrai prižiūrėti salei — Jonas Kalpokas ir Jonas Karpus. Tuodu vyrai ir saugos, kad klubo patalpos nenuvažiuotų į kitus miestus.

T. L. klubas rengia pasilinksminimo baketą tuoj po Naujų Metų, sausio mėn. 3 dieną 12 v. popiet tose pačiose klubo patalpose. Bus pietūs, trumpa programa, kurią išpildys iš St. Petersburgo klubo vyrų rinktiniai dainininkai. Po pietų bus galima pasišokti klubo gražiose patalpose. Publika maloniai kviečiama.

Buvusi klubo sekretorė
Ona Vilienė

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE" — TURI GERIAUSIĄ PASISEKIMĄ BIZNYJE

Muziko Strolios atsiminimai

Jau galima įsigyti muziko Juozo Strolios knygą

LIETUVOS VYČIO PĖDSAKAIS.

176 puslapiai, yra fotografijų, minkšti viršeliai. Kaina $2.00. Tai geriausioji sodrių pasiskaitymų dovana Kalėdoms.

Knygą galima gauti Naujienų Administracijoje arba pasiunčiant Money Orderį arba čekį tokiu adresu.

NAUJIENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

HIGH RATES

4.75% Per annum on regular Savings

5.25% Per annum on Investment bonus

Savings Insured to $15,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Ave., Chicago, Illinois 60632

KNYGA - GERIAUSIA DOVANA

TIEMS, KAS NORI ŠVENTĖMS DUOTI GERŲ DOVANŲ, SIŪLOME PASIRINKTI ŠIAS KNYGAS:

1. Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS II t., 336 psl. $5.00
2. Juozas Liūdžius, RAŠTAI, 246 psl. $3.00
3. M. Zoščenko, SATYRINĖS NOVELĖS, 199 psl. $2.00
4. Liudas Mikšys, IŠ ISTORIJOS ŪKANŲ ATEINA LIETUVA. 699 psl. $12.00
5. Juozas Kapačinskas, SIAUBINGOS DIENOS, 376 psl. $4.00
6. J. Augustaitis, ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA. 154 psl. $1.50
7. Prof. V. Biržiška, SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, du tomai, 207 ir 225 psl. $2.00 ir $3.00
8. Marius Katiliškis, ŠVENTADIENIS UŽ MIESTO, 356 psl. $5.00
9. St. Kairys, LIETUVA BUDO, 416 psl. $2.00
10. Vl. Mingėla, KUN. ANTANAS MILUKAS, jo gyvenimas ir darbai. $6.00
11. Adomas P. Jasas, BŪK PALAIMINTAS! $3.00
12. Dr. Antanas J. Gussen, DANTYS, 158 psl., minkštais viršeliais $2.00, kietais $4.00
13. Juozas Švaistas, PETRAS ŠIRVOKAS, 228 psl. $2.00
14. Henrikas Radauskas, EILĖRAŠČIAI, 239 psl. $5.00
15. Mikas Petrauskas, EGLĖ ŽALČIŲ KARALIENĖ. $5.00
16. C. R. Jurgėla, HISTORY OF THE LITHUANIAN NATION. $10.00
17. Petronėlė Orintaitė, KĄ LAUMĖS LĖMĖ. 236 psl. $3.00
18. Kipras Bielinis, TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA. 310 psl. $1.00
19. Dr. J. B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT, 211 psl. angliškai $4.00
20. Pranys Ališanas, MARTYNAS JANKUS, biografija. 294 psl. $4.00
21. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, lyrika, 152 psl. $2.50
22. V. D. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, 416 psl. $6.00

Šitas knygas galite įsigyti "Naujienų" ofise arba gauti paštu, atsiuntę nurodytas sumas čekiu arba money orderiu, adresu:

"NAUJIENOS"
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirma, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuošimčius nuo mėnesio pirmos.

5 1/4% MOKAME VIENERIŲ METŲ $10,000 AR DIDESNIEMS CERTIFIKATAMS

4 3/4% TAUPYMO KNYGELIŲ SĄSKAITOMS

UNIVERSAL
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St — Chicago, Ill. 60608
VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS
Įsteigta 1923 metais — Tel. HA 1-3070
Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

Chicago Savings and Loan Association

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS — INSURED UP TO $15,000

5 1/4% Certifikatų sąskaitos — Certifikatai išduodami tūkstantinėmis. Mažiausiai turi būti $5,000. Pelnas mokamas kas trys mėnesiai.

4 3/4% Ant visų knygelių sąskaitų — Nuošimčiai priskaitomi kas dieną, išmokami kas trys mėnesiai.

ŠTAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS:

- Vacation Club
- College Bonus Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- Christmas Club
- Insured Family Savings
- Notary Public Service
- Free community rooms for your organiz'd meetings
- Cash checks and pay all family bills with our spec'l money order checks.
- Sell & redeem U. S. Bonds
- Two large free park'g lots
- Save-by-Mail Kits
- Travelers Checks
- Safe Deposit Boxes

Chicago Savings and Loan Assn.

John Pakel, Sr., President and Chairman of the Board

6245 SO. WESTERN AVE. — TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. and Fri. 9 to 8, Saturday 9 to 12:30

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago $18.00 per year, $10.00 per six month, $5.50 per 3 months. In other USA localities $16. per year, $8.50 per six months. $4.50 per three months; Canada $18.00 per year; other countries $21.00 per year.

10 cents per copy, 10 c. on Saturday

Dienrašio kainos:
Chicagoje ir priemiesčiuose

metams	$18.00
pusei metų	$10.00
trims mėnesiams	$5.50
vienam mėnesiui	$2.00

Kituose JAV vietose:

metams	$16.00
pusei metų	$8.50
trims mėnesiams	$4.50
vienam mėnesiui	$1.50

Kanadoje:

metams	$18.00
pusei metų	$10.00
vienam mėnesiui	$2.00

Užsieniuose:

metams	$21.00
pusei metų	$11.00
vienam mėnesiui	$2.50

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Bonnos ir Maskvos pasitarimai bei Rapallo sutartis

Pasitarimai tarp Bonnos ir Maskvos santykiams pagerinti prasidėjo kažkaip netikėtai. Netikėtai dėl to, kad visai nelauktai Vakarų Vokietijos ambasadoriui Maskvoje buvo pranešta, jog Kremlius tuoj nori pasitarimus pradėti. Pranešimas buvo padarytas sekmadienį, o pirmadienį jau įvyko pasitarimas, kuriame dalyvavo pats užsienio reikalų ministeris Andrei Gromyko. Jo dalyvavimas aiškiai rodo, jog Sovietų Sąjunga pageidauja su naująja Vakarų Vokietijos valdžia susitarti ir pagerinti santykius.

Bandymai tokius pasitarimus pradėti buvo daromi jau gana seniai, net Chruščiovo laikais. Tačiau vis buvo delsiama, ir delsiama iš Maskvos pusės. O po Čekoslovakijos okupavimo ir po Brežnevo pareiškimo, kad pasiremdama Jungtinių Tautų priimta rezoliucija Maskva net turėtų teisę "sutvarkyti" V. Vokietiją, atrodė, jog nedaug tėra vilties tokiems pasitarimams.

Brežnevo pareiškimas buvo padarytas ryšium su vadinamųjų neonacių sąjūdžio atgijimu. Girdi, neonacių įtakos padidėjimas sudaro pavojų taikai. Jei tas pavojus padidėtų, tai Maskva ir įsikištų į V. Vokietijos vidujinius reikalus.

Tas Brežnevo pareiškimas sukėlė nemažai komentarų. Amerika, Anglija ir Prancūzija griežtai paneigė, kad Jungtinių Tautų rezoliucija gali būti pritaikyta dabartinei Vokietijai.

Pagaliau įvyko Vakarų Vokietijos parlamento rinkimai. Pasirodė, jog menamas neonacių pavojus yra niekas daugiau, kaip tik burbulas. Vadinamųjų neonacių Nacionalinė demokratinė partija visiškai rinkimus pralaimėjo, nepravesdama į parlamentą nė vieno atstovo!

Net Maskva turėjo pripažinti, jog Vokietijai nėra jokio pavojaus iš nacių pusės. Ji buvo taip pat patenkinta ir tuo, kad naują valdžią sudarė Willy Brandt, kuris stojo už pagerinimą santykių su Sovietų Sąjunga bei kitomis komunistinėmis valstybėmis.

Atsistojęs valdžios priešakyje, Willy Brandt oficialiai kreipėsi į Maskvą pradėti pasitarimus apie santykių pagerinimą. Maskva sušaukė Varšuvos pakto valstybių konferenciją, kurioje buvo svarstomas Brandto pasiūlymas. Po konferencijos buvo paskelbtas gana palankus Bonnai komunikatas. Tai ir viskas. Apie pasitarimus su Bonna nebuvo visiškai užsiminta, atseit, nebuvo nustatytas laikas tokiems pasitarimams.. Buvo manoma, jog bus kada nors iš anksto susitarta, kada ir kur tokius pasitarimus pradėti. Todėl visai netikėtas Maskvos pasiūlymas tuoj pasitarimus pradėti buvo savo rūšies staigmena, kuri priminė praeitį, kada visai nelauktai vokiečiai su rusais susitiko ir susitarė.

Tai įvyko po Pirmojo pasaulinio karo. Anglijos iniciatyva 1922 m. balandžio 10 d. Genujos mieste, Italijoje, buvo sušaukta Europos valstybių konferencija, kurios tikslas buvo reorganizuoti Europos valstybių ekonominius santykius. Į konfereciją atvyko 34 valstybių atstovai, įskaitant Vokietijos ir Sovietų Sąjungos.

Jau pirmame posėdyje įvyko tokie nesklandumai, kurie nieko gero nelėmė konferencijai. Prancūzija griežčiausiai spyrėsi, kad iš Sovietų Sąjungos būtų išreikalauta caristinės Rusijos padarytos skolos, o taip pat atlyginimas svetimų valstybių piliečiams už jų nusavintą turtą. Sovietų Sąjungos atstovas G. V. Čičerinas pareiškė, jog jo valdžia jokiu būdu nesutiks tų skolų mokėti.

Kai konferencijoje vyko karšti ginčai dėl caristinių skolų, tai devyniolikos mylių atstume nuo Genujos, kurortiniame Rapallo mieste, visai netikėtai (ir slaptai!) susirinko vokiečių ir rusų atstovai bei atlaikė "pižamų konferenciją". Mat, atstovai buvo prikelti nakties metu, tarėsi visą naktį ir paruošė išgarsėjusią Rapallo sutartį, kurią balandžio 17 d. pasirašė sovietų atstovas G. V. Čičerinas ir vokiečių atstovas Walter Rathenau.

Pagal tą sutartį Vokietija pripažino Sovietų Sąjungą de jure (ji buvo pirmoji valstybė tokį pripažinimą suteikusi), sutiko atsteigti diplomatinius santykius, atsisakė nuo bet kokių pretenzijų į prieškarines skolas bei padarytus nuostolius, pasižadėjo plėsti tarpusavio prekybą bei ekonominį bendradarbiavimą.

Tai buvo viešoji sutarties dalis. Vokietija, kuri pagal Versalio sutartį buvo visiškai nuginkluota, išsiderėjo Sovietų Sąjungos teritorijoje gaminti naujus ginklus ir juos tobulinti bei įsteigti kelias aviacijos mokyklas. Išbandytus ginklus vokiečiai turėjo perleisti sovietams. Tokiu būdu Versalio taikos sutartis, susijusi su Vokietijos nusiginklavimu, buvo paversta niekais: vokiečiai Sovietų Sąjungoje paruošė pakankamai lakūnų bei planų moderniškiausiems ginklams gaminti. Vyrauja nuomonė, kad jei nebūtų buvusi sudaryta Rapallo sutartis, tai nebūtų įvykęs Antrasis pasaulinis karas. Iš kitos pusės, prie tos sutarties sudarymo daugiausia pastūmėjo nežmoniška Versalio taikos sutartis su plėšikiškomis reparacijomis bei Paryžiaus ir Londono bankininkų godumas išreikalauti iš Sovietų Sąjungos caristines skolas.

Po Rapallo sutarties paskelbimo Genujos konferencija buvo tiesiog apstulbusi. Ji dar kelias dienas posėdžiavo, bet balandžio 25 d. išsiskirstė nieko nenutarusi.

Dabar, kai vėl staiga tarp vokiečių ir rusų prasidėjo pasitarimai, kai kurie stebėtojai prisimena Rapallo susitarimą. Nejaugi vėl istorija pasikartos ir vėl bus iškepta panaši sutartis, kokia buvo padaryta anais laikais?

Vargu galima tikėti, kad panašus dalykas gali atsitikti. Dabar sąlygos yra visai kitokios, negu jos buvo anais laikais. Vakarų Vokietijos pasitarimams pritaria ir jos sąjungininkai, kurie taip pat pageidauja, kad būtų sumažinta įtampa tarp rytų ir vakarų. Be to, pasitarimai yra vedami viešai, o ne slaptai, kaip jie buvo vedami Rapallo mieste.

A. BALSAS

DRAUGO KULTŪRININKAI RŪSTAUJA

Draugo kultūriniame priede (MML) lapkr. 29, 69 recenzuotas š. m. nr. 8 Aidų žurnalas. Recenzija be parašo, tad galima spėti, kad redaguota paties skyriaus redaktoriaus K. Bradūno.

Jam pagedo nervai, kai paskaitė R. Stanelytės recenziją apie bendrapoečio J. Aisčio knygą "Milfordo gatvės elegijos". Tikrai, šios elegijos, galima sakyti, išaugo Draugo šeštadieniniame priede, kur atskiri jų gabalai buvo dedami net prieš 5 metus. Kilus skandalui dėl prof. S. Kolupailos išniekinimo, kai buvę jo bendradarbiai, mokiniai ir Amerikos Lietuvių Inžinierių s-ga pareiškė protestus, Elegijų tolimesnis spausdinimas ten buvo sulaikytas, bet po kokių dvejų metų J. Aistis buvo "rehabilituotas" ir jo elegijos vėl pradėtos spausdinti Draugo priede. Reikia spėti, kad tai tik Draugo kultūrininkų užsimojimas, nes reguliarusis Draugas dar šiais metais labai gražiai paminėjo S. Kolupailos 5 metų mirties sukaktį.

Kai išėjo J. Aisčio elegijų knyga, pasipylė kuo puikiausi elegijų vertinimai, recenzijos, keliant Aisčio nepaprastą poetiškumą, lyriškumą, o jei kur truputį išsišoksta, tai dėl savo degančio patriotiškumo. Aišku, į K. Kauno "Elegiškus Stepono Kolupailos niekintojus" Draugo kultūrininkai neatsiliepė, kad jo kaltinimus apdengtų mirties tyla.

Kai Aistis tapo nepalankiai įvertintas, Draugo kultūrininkų žirklės tuojau atskambėjo. Rašoma:

"Naujų knygų skyriuje Ramunė Stanelytė recenzuoja Jono Aisčio apybraižinių svarstymų knygą "Milfordo gatvės elegijos". Knyga aptariama kone šimtu procentų neigiamai. Mat, Stanelytė, pasišovė Aistį vertinti daugiau kaip istoriką ir poeto - rašytojo laisvai ir asmeniškai aplinkos interpretacijai taikyti kone istorinio veikalo kriterijus".

Anot žirklių, reikia čia ieškoti Aisčio literatūrinio braižo ir asmeniškos nuomonės pėdsakų. Juk ir prancūzų literatūros klasikas F. R. Chateaubrian dar pasižymi šatobrianikumu, bet ne istorine verte. Taip pat, jei Nyka-Niliūnas būtų vertinamas teologiškai, tai irgi būtų galima trenkti išvadą, kad knyga prasta. Toliau tenka cituoti: "Milfordo gatvės elegijų" knygą Aistis parašė ir išleido savo vardu. Jos puslapiuos savo teigimus ar prielaidas (ar mes jas priimsim ar atmesim) pateikia visur tardamas: aš taip manau, aš taip sakau (nors kartais nusiplaudamas poetiškumu) — mūsų pastaba, nesvarbu į ką jis besikreiptų. Stanelytė šitai jau laiko dideliu nekuklumu. Net recenziją ji baigia šitokiu sakiniu: "Perskaičius knygą, sąmonėje nejučiomis įsišaknija abejonė: ar kuklumas iš viso dar tebėra dorybė?"

Bet argi Aistis nusižengė kuklumui, jei rašė nesislėpdamas po mergaitišku sijonu, kaip slapyvardininkas Stanelytė? Šito akivaizdoje tad ir norėtųsi taipgi klustelėti: ar drąsumas iš viso dar tebėra dorybė?"

Štai kur skamba K. Bradūno žirklės. Jis niekuo dėtas, jei Aistis pasirašo po savo niekinimais ir kliedėjimais. Todėl jis nekaltina "Aidų" redaktoriaus dr. J. Girniaus, bet mano, kad moteris negali taip samprotauti ir vertinti, kaip minima R. Stanelytė, teškia kaltinimą, kad čia slapyvardininkas po mergaitišku sijonu.

Aš linkęs manyti, kad recenzentė kaip tik parodė daug drąsos, pasisakydama priešingai kultūrininkų pučiamiems vėjams. Gal tik nereikėjo daryti aliuzijų į kuklumo dorybes, nes būtų juokinga to reikalauti iš J. Aisčio ir K. Bradūno. Tegu tai būtų ir slapyvardininkas, bet jis teikia rimtus, ramius svarstymus. Jei rašantis slapyvardžiu turi rimtas priežastis neskelbti savo pavardės, tai jo reikalas. Tą darydamas, jis nustoja rašytojo garbės ir garso, bet tas nemažina jo minčių svarumo, nes rašyti juk gali ir visiškai visuomenei nežinomas asmuo. Redaktorių pareiga akylai stebėti, kad tokie nuomonių reiškėjai nesuvedinėtų asmeniškų sąskaitų, kad kiek įmanoma būtų išlaikytas objektyviškumas ir dedamų faktų patikimumas. Todėl redaktorių darbas visais laikais nebuvo lengvas ir dabar nėra lengvas. Užsispyrimas klaidoje irgi nėra dorybė, bet pasimokymas gyvenimo praktikoje — tikrai dorybė, nors gal be teologiškų pagrindų.

Neseniai į rankas pakliuvo naujas (18) Metmenų numeris. V. Trumpa — ne slapyvardininkas — ten pasisako dėl Aisčio knygos. Jis pakartoja Stanelytės pateiktus faktus ir parenka naujų, pvz. čekų metodus ir kitų, anot Skrupskelytės, pamokymų iš pakalnės. Atsiliepdamas į Aisčio pasiūlymą rehabilituoti Beriją, V. Trupa taip rašo:

..."Jis užgiria kažkurį čeką profesorių, kanonų ir civilinės teisės daktarą ir neva Jono Masaryko draugą, kuris ligoninėje dirbdamas galabino vokiečius. Jis net siūlo rehabilituoti Beriją (sic!). Gal už tai, kad Berija įvedė žudomų kalinių kraujo nutekėjimo latakėlius ir tuo būdu "pagerino" žmonių likvidavimo higienines sąlygas".

Tokia ironiška V. Trumpos pastaba apie Beriją. Faktiškai Berija virš 10 metų buvo vyriausias Stalino budelis. Tai gal reikėtų rehabilituoti ir Staliną, nes jis buvo ne tik tautų mažumų "laisvintojas", bet ir komunistų partijos teoretikas šiuo klausimu. Dar prie Lenino jis pradėjo karjerą kaip komisaras tautų reikalams.

Dėl visų Aisčio skelbiamų nežmoniškumo pamokslų K. Bradūnas užmerkė akis. Tai gal čia šiuose klaikiuose Aisčio svaičiojimuose glūdi jo šatobrianiškumas? Anekdotai, asmeniški pasigyrimai, savo profesorių niekinimas nėra nei proza, nei poezija.

Tuo tenka tuo tarpu baigti lietuviškai visuomenei nešančias J. Aisčio elegijas ir jų užtarėjus.

TACOMA. — Amerikos medžio apdirbimo bendrovė Wayerhaeuser Co. gavo iš Indonezijos miško koncesiją su 250,000 akrų miško Borneo saloje. Bendrovė darbus ten pradės už 6 mėnesių.

Devynių mėnesių berniukas Joseph ir septynių savaičių Dalmatijos šuo "Bonnie" imtynėse parodė gan lygias jėgas. Viršuje puolimą išvysto Joseph, tačiau viduryje laimi "Bonnie". Apatinėje fotografijoje abu kovotojai nuvargę, bet patenkinti.

ALFONSAS NAKAS

TARP DIDŽIŲJŲ EŽERŲ IR RAMIOJO VANDENYNO

Kreitos vasaros kelionės įspūdžių nuotrupos

3

Vietovės pilnas pavadinimas — *Gray Mountain Trading Post.* Vėl pusė melo, nes pelenų spalvos terene čia jokio kalno, o apie 4,000 pėdų pakilimas nuo jūros lygio čia visur panašus. Įsikūrę, truputį išsitelėję, skubėjome į Grand Canion — South Rim. Taip buvo patarę turizmo vadovėliai. Ir nesigriaudžiame. Viskas, ką buvome matę vakarietiškuose filmuose, apie ką buvome skaitę geografijos leidiniuose, dabar buvo mūsų akim atverta. Prieš milionus metų ateita Milžino, paimta peilis ir, tartum iš didelio torto išsipiauta gabalas pasaulio. Tik paskaitykite bet kuriam leidiny: 217 mylių ilgumo, nuo 4 iki 18 mylių pločio, net iki 5, 700 pėdų gylio. Tai bent gabalas! Tai bent, alkano būta Milžino! Dabar važiuoja turistai ir kvapą sulaikę stebi. Visokių spalvų uolienos visais pakraščiais. Milžiniškoj duobėj teka Colorado upė. Viršuje, ant vadinamų South Rim ir North Rim, kas tūkstantis pėdų — vis kitokia klimato juosta. Čia važinėjome po tokius pušynus, kokie, maniau, tik Lietuvoje teauga. Ir kvepėjimas jų buvo lietuviškas. Jei nepasuktum kartas nuo karto į nurodytą turistinį keliuką, jei ten neatsivertų tos visos įvairiaspalvės prarajos, tai manytumei, kad po Lietuvos miškelius važinėji.

O Arizona? Ak, visas tas skurdus, pilkšvas, rausvas, rusvas gamtovaizdis, visa ta indėnų "kilimų pramonė" pagal vieškelius. Visi tie skurdūs apskriti ir keturkampiai nameliūkščiai, čia mediniai, čia iš molio krėsti, čia plyname lauke, čia, kaip kregždžių lizdai , prie kalnų prišlieti. Vis be jokio medelio, upių vagos be vandens, saulės negailestingas spiginimas visur, per šimtus mylių. Lyg ant juoko skelbimai, jog saugokitės gyvuliukų, arba saugokitės, nesuvažinėkite naminių gyvulių, kai jokio gyvulio nei su žiūronais nematysi. Gal man viskas perdaug šiurpiai atrodė todėl, jog važiavau rugpiūtyje? Gal.

Šiaip ar taip, Grand Canion buvo viena iš įdomiausių kelionės vietų.

LAS VEGAS, NEVADA

Kai prieš dvi dienas klausėme oro pranešimų, tai sakė, jog Las Vegas tik apie 80 l. F. Pasiekėme St. George, Utah miestelį, taigi paskutinę civilizuotą vietą dykumos pakrašty. Apie 1 val. vidudienį buvo lygiai 100 l. F. Per dykumą greitkeliu ne taip jau greitai slenkant (vengėme greičio ribos, nenorėdami perkaitinti motoro), kas dešimt mylių po laipsnį kilo. Las Vegas pasiekus buvo lygiai 110 l. F. Per naktį tenukrito 9 laipsnius. Kitą rytą išvažiavoms saulei neužtekėjus ir labai buvo keista matyti šalia laikrodžių, skelbiančių prieaušrio valandas ir šimtinę temperatūros visuose termometruose.

Minutėlei grįžtu atgal. Tarp Gray Mountain ir Las Vegas ilgokai važiavom per Utah valstiją. Viena iš ten sutiktų atrakcijų, tai gyvenamos landynės kalnų papėdėje. Jas matėme tik iš tolo, nesustojome. Kita — Zion Tautinis parkas. Jo ir norėdami negalėjome išvengti, nes mūsų kelias į Vegas per ten vedė. Bet nesigailime, nes dar kartą išgyvenome kalnų grožį, nuo plikų uolų, iki gražiausios augmenijos. Čia buvo pora tunelių, kur galima įlinkimuose pasistatyti mašiną ir pašūkauti, paklausyti savo balso aido.

O Las Vegas nieko naujo. Viskas aprašyta, daugelį kartų, kitų. Jei jau kalbėti apie mano išgyvenimus, tai tiek ilgiau atminty paliks du momentai kai, raktą gavęs griebiau motelio durų misinginę rankeną, aiktelėjęs atšokau, nes rankena buvo degančiai karšta; kai pirmame kazine, nuspaudus rankeną, ėmė byrėti žvangėdami nikeliai, tai maniau, kad jų žvangėjimas, čežėjimas niekada nenustos. Šie abu siurprizai greit buvo ištikti priešingybių: misinginė rankena kitoje durų pusėje buvo maloniai šalta, nes dirbtinas oro vėsintuvas ten darė stebuklus; ir daug kartinis rankenos spaudymas kazine greit krūvelę nikelių sunaikino...

Kadangi Las Vegas'e pasilikom tik vieną naktį (nes vaikai vertė skubėti į L. A.), tai be tūkstančių lošimo mašinų kazinuose (ir šimtų ten, kur vakarieniavome) be visomis gatvėmis, visomis kryptimis, pėsčiai tekančios šimtatūkstantinės žmonių minios, be reklaminių šviesų akinančio mirgėjimo, nieko daugiau ir nematėme. Kas liečia lošimą, tai dalinai man sekėsi, dalinai buvau prilaikytas. Po kelių valandų rankenų spaudymo palikti tik penkinę, visi ten buvę sutiksite, yra didelė laimė. Panašiai man seksis už savaitės ir Reno kazinuose. Ir, pasakysiu, manęs Las Vegas neapvylė. Aš visai pateisinu jo egzistavimą. O jeigu čia būtų buvę mano žmonos balso paklausyta, tai nuo St. George iki San Bernardino tebebūtų klaiki iki raudonumo įkaitinta dykuma.

Nors jau seniai knietėjo, bet tik dabar radau progą pasakyti apie negrų turizmą. Teisingiau apie negrų turizmo neegzistavimą. Jei I - 94 greitkelyje dar matėsi vienas kitas dramblio kaulo spalvos cedillacas ir jame juodas vairuotojas, tai jų numeriai rodė Michigano ir Illinois valstijų ženklus. Tik labai retai vienas kitas maišėsi iki Omahos. Toliau keliuose juos sutikti buvo retenybė. Ir ypač poilsio parkuose. Nemačiau nė vieno jų moteliuose, kuriuose nakvojau, iki pat Las Vegas. Tik čia, mano motelyje, buvo graži, jauna porelė. Ir maždaug proporcingai baltųjų nuošimčiui jų buvo prie lošimų. Paskui, važiuodamas ratu per visus Vakarus, jų vėl niekur nebematysiu. Kodėl? Visi skurdžiai jie? Nesąmonė. Detroite su manim jų dirba tūkstančių tūkstančiai auto pramonėje, miesto valdžioj. Daug gydytojų, advokatų, visokių tikrų ir netikrų kunigų, važinėjančių cadillacais ir žmoniškom mašinom. Gal jų nepriima į motelius? To nežinau. Gal man kada nors kas paaiškins, bet ilgų distancijų keliuose jų nėra.

LOS ANGELES, CALIFORIA

Kai kalbu apie Los Angeles, tai turiu galvoje ne vien tą miestą, ne vien Los Angeles metropolį, su plačiais priemiesčiais, bet ir didesnę apylinkę, pasiekiamą valandos - dviejų - trijų kelione mašinoje. Los Angeles apylinkėje mes radome giminės ir draugus. Jie mus maitino, vežiojo ir linksmino. Jie mums rodė įžymybes ir lietuvišką kultūrą. Bet tenykštis lietuvių kultūrinis - visuomeninis veikimas kasmet yra aprašomas šimtuose korespondencijų bei reportažų.. O apie ne lietuviškas įžymybes čia neseniai įdomiai papasakojo Kazys Šešupė. Tad, nors praleidome Los Angeles artumoje visą savaitę, mano pastabos bus tik labai trumpos, nenuoseklios — tikros nuotrupėlės.

Prasiskverbęs į Santa Monicą, pačią pirmą dieną puoliau į Ramųjį vandenyną, kad prieš save ir kitus galėčiau pasiteisinti, jog ne tik iš tolo esu jį matęs. Šeima ten kitą dieną ir maudėsi, ir saule degė, lyg to būtų buvę važiuota. Ne aš. Buvau tik įbridęs. Buvau tik pora pirštų į vandenį įkišęs ir prie lūpų pridėjęs. Kad įsitikinčiau, jog ir čia, kaip Atlante, vanduo yra sūrus, gal net sūresnis.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telef.: PRospect 8-3229
Rezid. telef.: WAlbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta. Ligonius priima tik susitarus.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
4449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

DR. S. BIEŽIS
Telef.: PRospect 8-1717
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmad., ketvirtad. nuo 1—4 ir 7—9, antrad., penktadienį nuo 1—5, treč. ir šeštad. tiktai susitarus.

Ofiso — HE 4-5758.
DR. M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 WEST 51st STREET
Valandos: antradieniais, penktadieniais 2-9 v., šeštadieniais 10-1 v. p. p. Ligoniai priimami pagal susitarimą.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė optometristas
DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st STREET
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv. 1—4, 7—9, antrad., penkt. 10—4, ir šeštad. 10—2 val.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN--EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1—4 popiet ir 6—8 val. Treč. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso tel.: POrtsmouth 7-6000
Rezid. telef.: GArden 3-7278

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 W. 63rd STREET
Val.: pirmad., ketirtad. 5-8 val. vak., antrad., penktad. 1—4 popiet.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9—11 val. ryto ir nuo 4—8 val. po pietų. Šeštad. nuo 9:00—2.00 p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val.: antrad. nuo 2—5 po pietų, ketvirtad. nuo 6—8 vak.
Ofiso telef.: 776-2880
Naujas rez. telef.: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandos 2—8 val. vak. Penktadienį 10—12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečiadieniais uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirmad., antrad., trečiad., ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
Rezid. telef.: Gibson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HE 4-2123 jei neatsiliepia, tai telef. GI 8-6198

ROCKFORD, ILL.

Praėjusių metų įvykiai

Metai ir vėl praėjo su visais savo įvykiais. Pažvelgęs į Rockfordo lietuvių organizacijų veiklą ir lietuvių pergyventus įvykius, savo mintimis noriu pasidalinti ir su gerbiamais Naujienų skaitytojais.

Seniausia lietuvių organizacija Rockforde, tai buvo Lietuvių Piliečių Ukėsų šalpos klubas. Po 58 metų veiklos ši organizacija užbaigė savo dienas, pasidalino iždo turėtus pinigus ir išsiskirstė. SLA 77-tai kuopai jau irgi 56 metai. Ši organizacija laikosi gerai. Suruošia savo piknikus ir prisideda prie Vasario 16 minėjimų su nemaža auka. Lietuvos D. K. Vytauto draugijos veikėjai suseno ir nieko neveikia. Rockfordo Lietuvių Klubui jau 29 metai. Klubas turi nuosavus namus su salėmis, virtuvėmis ir baru. Namas mūrinis. Taip pat turi 75 akrus žemės sklypą ir piknikams parką. Surengė didelį pikniką, dvejus pusryčius ir tradicinius padėkos pietus dėl narių ir svečių. Patalpos už nedidelę kainą išnuomojamos ir kitoms organizacijoms. A. L. Tarybai Vasario 16 minėjimams salę duoda nemokamai. A. L. Taryba surengia gražius Vasario 16 minėjimus su programa ir kalbėtojais. Pasiuntė delegatus į Alto seimą Detroite ir dažnai turi pasitarimus. Balfo 85 skyrius dirba be poilsio. Surengė pikniką ir 25 metų sukakties proga didelį balių. Viskas praėjo su dideliu pasisekimu. L. Bendruomenės apylinkė gana gyva. Ji išlaiko šeštadieninę vaikučiams mokyklą. Mokytojomis dirba Kizienė ir Bubelienė. Surengė motinoms dienos minėjimą su gražia programa.

Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos klebonui buvo surengta pagerbimo pietūs, surengtas ir Joninių vakaras su laužu. Svečių buvo ir iš Chicagos. Buvo atvykęs iš Naujienų J. Pr. ir kap. Dagys. Dabar vaikams ruošiama Kalėdų eglutė.

Buvo ir šeimyninių įvykių. Povilaičiai iškilmingai atšventė 40 metų vedybinio gyvenimo sukaktį, A. ir J. Delongai — 46 ir Rimkai — 50 metų. Atšvęsta buvo su bažnytinėmis apeigomis.

Buvo autobusais išvyka į Kenoshą, į Wisconsino Lietuvių dieną. Taip pat autobusu buvo nuvykę rockfordiečių į Chicagą pamatyti iš Detroito atvykusių šokėjų. Iš okupuotos Lietuvos aplankyti giminių buvo atvykę du vyrai ir trys moterys.

Į pensiją mūsų tautiečių išėjo: Jonas Makūnas, Kazimieras Mockus, Alfonsas Piščikas ir Domicelė Bubelienė. Didelė nelaimė ištiko P. Gediminskienę. Jai nupiauta koja ir dar guli ligoninėje. Sunkiai susirgo senas Naujienų skaitytojas ir pirmojo karo veteranas Stankus. Jis išvežtas į Chicagą, į karių ligoninę. Yra ir daugiau sergančių. Didelį smūgį Rockfordo lietuvių kolonijai atnešė mirtis. Šiais metais jau mirė 16 lietuvių, bet visgi mažiau negu praeitais metais.

Ekonominiai šiais metais lietuviai irgi nukentėjo. Buvo dideli 5 streikai. Drill Co. streikavo net 12 savaičių, kur dirba daug lietuvių. Pramonė sulėtėjo. Paleista darbininkų ir nukirsti viršvalandžiai. Lietuvių dar, rodos, nepaleista.

Miestas pastatė naują rotušę, kurios atidarymas buvo tik prieš porą savaičių. Kainavo virš 3 milijonus dolerių. Gaisrai nušlavė kelis namus, bet lietuvių nepalietė.

Bendrai paėmus šie metai Rockfordui buvo laimingi. Nebuvo nė kutvėlų riaušių, kurios vargina kitus miestus.

Žvalgas

Tel. Office: 847-5900; rez. PR 6-4256
DR. V. VILEISIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35 STREET
(Kampas Halsted ir 35-os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p. Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PRospect 6-5084

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ŽEMA KAINA
R. ŠERĖNAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

GRADINSKAS
General Electric
AM-FM RADIJAS
TIK $14.95
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
ATD. IR SEKM. 11—4

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA, 1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10—11 val. ryto. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val ryto.
Vakaruškos: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE
CHICAGO, ILL. 60629

padaryta žaizda greitai neužgyja kad ir kažin kaip jo atsiprašinėtum. Gali tik geru elgesiu atitaisyti.

Su šiais Naujais Metais vieni kitiems paspauskime rankas, pasižadėdami būti sesėmis — broliais, gerais kaimynais, kad kiti paimtų iš mūsų pavyzdį. Malonus kaimyno - kaimynės nusišypsojimas yra pasveikinimas, kurio nė už pinigą niekas negali pirkti.

Baigdama noriu palinkėti ir padėkoti visiems, kurie per ilgus metus įvertinote mano menkus rašinėlius Naujienose ir Sandaroje. Taipgi širdingi linkėjimai visiems spaudos bendradarbiams, visiems šių pažangiųjų laikraščių skaitytojams - rėmėjams . Daugiausia linkiu su Naujais Metais visiems redaktoriams, kurie gana sunkią naštą nešate per visus metus!

Onutė

Florida

Švenčių linkėjimai

Ir vėl vieni metai nusirito į amžinybę, iš kur daugiau nebegrįš. Ir vėl metais likom senesni.

Praeitais metais išėjau lygiomis, nes pralaimėjau vienus metus savo amžėlio, o laimėjau vienus metus daugiau. Senieji 1969 metai nebuvo laimės metais, bet man buvo laimingi, kadangi gydytojai dar išgelbėjo mano sveikatą, užtikrindami, kad dar galėsiu džiaugtis gražiu pasauliu, jei kokia kita nedalia negriebs.

Vėl Nauji Metai, jau su lygiu numeriu 1970. Noriu visų lietuvių prašyti vieningumo ir meilės, kad nebūtume kerštingi ir vieni kitiems pavydūs. Būkime žmonėmis, lietuviais! Jei kas gali ką geresnio nuveikti dėl žmonijos, dėl tautos ar savųjų kaimynų — sveikų ar sergančių, nepavydėkim, būkime kartu su tokiais, kurie nori ir gali kitiems pagelbėti. Kam tokius niekinti, jie dirba ne sau, o visuomenei? Kam jų neapkęsti, pavydėti, šmeižti — apvaginti?... Žmonės, kurie taip elgiasi, kitą iš pasalų kanda, yra ligoniai ,serga keršto liga, jų sažinėje yra keršto kirminas. Žinok, kad žmogui

vavo konferencijos diskusijose, o vėliau vėl buvo išrinktas į Alto vadovybę.

Sekmadienį Dargis išskrido į Pittsburgą. *Rep.*

ŠV. JURGIO PARAPIJOS LITUANISTINĖS MOKYKLOS BRIDGEPORTE EGLUTĖ

Šv. Jurgio parapijos Lituanistinės Mokyklos Kalėdų Eglutę rengia Tėvų Komitetas — St. Kelečienė, pirm., P. Smaižienė, A. Bilatavičius ir komisija — P. Skrinskas, P. Miniotas ir kt. Eglutė įvyks ateinantį sekmadienį, gruodžio 22 d. 2 val. po pietų mokyklos didžiojeje salėje.

Programoje — Lituanistikos mokyklos ansamblis, vadovaujamas mokyt. Vytauto Bilitavičiaus, pagiedos ir padainuos momentui pritaikintų giesmių ir dainelių; be to, pašoks tautinių šokių, vad. p-lei Bilitavičiūtei; kanklininkių būrelis, vadovaujamas naujos vadovės Anelės Kirvaitytės pakankliuos ir padainuos įvairių lietuviškų dainelių; po to seks Kūčioms ir Kalėdoms parinktų eilėraščių mokinių deklamavimas (paruoštas mokyt. M. Šulaitienės).

Tėvų Komitetas ir komisija maloniai kviečia gausiai atvykti į šią Kalėdų eglutę ne tik tėvelius su vaikučiais, bet ir mielus tautiečius. Savo dalyvavimu paremsite Lituanistinę mokyklą ir galėsite pasigrožėti mokinių padaryta pažanga tautiniuose šokiuose, dainose ir kankliavime. **Koresp. Pr.**

POVILAS DARGIS BUVO CHICAGOJE

Povilas Dargis, SLA prezidentas, praeitą savaitę buvo atvykęs į Chicagą. Jis dalyvavo Alto konferencijoje, buvo vietos SLA kuopų susirinkimuose, tarėsi su SLA pareigūnais ir pasimatė su savo pažįstamais.

Penktadienio vakarą jis nuvažiavo pas sergantį Miką Vaidylą ir gana ilgai su juo kalbėjosi įvairiais Sandaros reikalais. Pasirodo, kad Vaidyla pamažu stiprėja. Jeigu jis nesirūpintų redakcijos reikalais, tai gal jis jau būtų visai atsigavęs. Dabar stiprėjimo procesas eina lėtai. Vaidyla džiaugėsi, kad turėjo progos išsikalbėti su Dargiu.

Penktadienio vakare Povilas Dargis buvo užėjęs į SLA 322 kuopos susirinkimą, kuriame buvo suruošta žiemos švenčių programa. Ten turėjo progos išsikalbėti su Chicagoje gyvenančiais SLA veikėjais ir pasitarti bėgamaisiais SLA reikalais.

Šeštadienį jis dalyvavo Alto konferencijoje, atstovaudamas Susivienijimą Lietuvių Amerikoje. Jam teko pirmininkauti pirmoje Alto konferencijos sesijoje. Konferencijoje jis daly-

Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI

— **SLA 80-tos kuopos** susirinkimas įvyks gruodžio 19 d. 8 val. vak. Dr. Ringaus namuose, 7305 So. Washtenaw Ave. Visi nariai kviečiami dalyvauti, nes įvyks nominacijos į Pildomąją Tarybą ir bus renkama nauja valdyba. **Valdyba**

— **Bridgeporto, Šv. Jurgio Lituanistinė mokykla** sekmadienį, gruodžio 21 d. 2 val. p. p. parapijos salėje rengia Kalėdų Eglutę. Programą atliks lituanistinės mokyklos ir moksleivių ansamblio mokiniai. Atvykę vaikučiai bus Kalėdų Senelio apdovanoti. Tėvų komitetas visus maloniai kviečia atsilankyti.

— **Chicagos Lietuvių Suvalkiečių Draugijos** priešmetinis susirinkimas įvyks ketvirtadienį, gruodžio 18 dieną, Hollywood Inn svetainėj, 2417 W. 43rd St. 8 val. vak. Nariai prašomi atsilankyti. Bus valdybos rinkimai ir šiaip svarbių reikalų aptarti.
Eugene Strungys, nut. rašt.

A. A.
ANTANAS BUTKUS
Gyv. 11001 So. Whipple St.

Mirė 1969 m. gruodžio 16 dieną, 4:00 val. vakaro. Gimęs Lietuvoje, Tauragės apskr., Gaurės parapijoje, Taipių kaime.

Paliko nuliūdę: žmona Ona, trys sūnūs — Alexander, jo žmona Marge, Ranold, jo žmona Donna, Richard, jo žmona Wanda; 14 anūnų, brolis Frank, dėdė Jonas Teikartas ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Mount Greenwood koplyčioje, 3032 W. 111 St.

Šeštadienį, gruodžio 20 dieną 10:00 val. ryto bus apeigos ir atsisveikinimas koplyčioje. Po jų, bus lydimas iš koplyčios į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. Antanas Butkus giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Žmona, sūnūs, giminės.

Laidotuvių Direktorius Juozapas Dolikas. Tel. HI 5-3400.

A. A.
PETER TENTERIS
Gyv. 921 W. 35 Street

Mirė 1969 m. gruodžio mėn. 16 d., 9:15 val. ryte, sulaukęs 78 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje.
Amerikoje išgyveno 59 metus.
Paliko nuliūdę: žmona Theofile, gimusi Blaževičiūtė, sūnus Vito, marti Veronica, posūnis John, duktė Aldona ir jos vyras Bernard Legut, anūkai: David, Carolyn, Nancy, Karen Tenteris ir Anthony Dennis, Vincent, Michael, David ir Margaret Legut, pusbrolis George Aleliūnas, pusseserė Elizabeth Mažeika ir Agnes Druseika bei kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Kūnas pašarvotas Povilo Ridiko koplyčioje, 3354 So. Halsted St.
Penktadienį, gruodžio 19 dieną 10:00 val. rytą bus lydimas iš koplyčios į Lietuvių Tautines kapines.
Visi a. a. Peter Tenteris giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Giminės.

Laidotuvių Direktorius Povilas Ridikas. Telį YA 7-1911.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje gražiausios gėlės ir vainikai, antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOwnhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
Laidotuvių direktoriai:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Associacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003

STEP. C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-3672

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

GEORGE F. RUDMIN
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI
GARSINKITĖS NAUJIENOSE

ZOLPIŲ 55 METŲ SUKAKTIS

Silvestras ir Marijona Zolpiai praeitą penktadienį, gruodžio 12 dieną, minėjo savo 55 metų vedybinio gyvenimo sukaktį.

Silvestras Zolpis yra kilęs nuo Kražių, Smilgių miestelio. Amerikon jis atvažiavo, dar 20 metų nesulaukęs. Marijona Galinskaitė, nuo Kvėdarnos kilusių Galinskų duktė, jau gimė Chicagoje, bet pramoko gražiai kalbėti ne tik lietuviškai, o ir žemaitiškai.

Silvestras su Marijona susipažino Chicagoje, jaunimo ratelyje. Marijona mėgo vaidinti, o Zilpiui patiko artistė. Po vaidinimo jis nuėjo pasveikinti artistės už gerą vaidybą, ir liko pririštas visam gyvenimui. Zolpys dėl to nesigaili, nes visą gyvenimą turėjo gerą draugę. Jiedu vaikus išaugino, o dabar anūkus prižiūri. Zolpių sūnus Algirdas su šeima gyvena ir dirba Kalifornijoje, o duktė Dalia, ištekėjusi už Ondricko, gražią šeimą augina ir mokytojauja Chicagoje.

Zolpiai tebegyvena Bridgeporte, prie savo medžio apdirbimo dirbtuvėlės. Jis dar tebeskaito laikraščius, seka visuomeninį Amerikos lietuvių gyvenimą, remia Amerikos Lietuvių Tarybos vedamą darbą ir apgailestauja, kad Mikas Vaidyla neatsigriebia.

Sukaktuvių proga linkime Zolpiams sekmės ir sveikatos, ir norime, kad savo atsiminimus ne tik anūkams pasakotų, bet pradėtų juos užrašinėti.

Reporteris

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Negrai negali uždrausti vaikščioti gatvėmis

Negrų dvasiškis C. T. Vivian, kalbėdamas ištiso šimto negrų organizacijų vardu, paskelbė, kad nuo 6 valandos vakaro iki 6 valandos ryto baltieji neturi teisės įžengti į negrų apgyventas apylinkes. Tai esąs protestas prieš Chicagos prokuroro Hanrahan įsakymą patikrinti Juodųjų Panterų centrą ir prieš tariamą žiaurų policijos elgesį su name rastais negrų vadais. Du negrai buvo nušauti, du policininkai ir keturi negrai sužeisti, ir rastas didokas šautuvų, revolverių ir šovinių kiekis.

Didelė Chicagos negrų dauguma pasisakė prieš uždraudimą baltiems įžengti į negrų apgyventas apylinkes. Didelis negrų gynėjas Jessie Jackson pasisakė prieš tokį Vivian nutarimą, nes daugiau negrų dirba baltųjų apgyventose vietose, negu baltųjų dirba negrų apgyventose vietose. Net Cicero miesto ir apylinkėse dirba didokas negrų skaičius, tuo tarpu kai ciceriškiai nebedirba negrų apgyventose apylinkėse.

Chicagos taryba, nei vienam tarybos nariui nesipriešinant, priėmė rezoliuciją, smerkiančią Vivian paskelbtą nutarimą neleisti baltiesiems įžengti į negrų apgyventas vietas. Chicagos tarybos nariai negrai balsavo prieš neprotingą dvasiškio Vivian nutarimą. Tarybos posėdžio metu paaiškėjo, kad tas šimto organizacijų nutarimas yra tuštokas. Kelios organizacijos yra tiktai popieriuje, nes jos turi vos po 10 - 12 narių.

Chicagos meras Daley apgailestavo, kad keli negrų vadai, protestuodami prieš prokuroro Hanrahan veiksmus, nutarė atsiskirti nuo baltųjų.

Jeigu yra žmonių, kurie mano, kad prokuroras Hanrahan neturėjo teisės patikrinti Juodųjų Panterų centro ir neturėjo teisės konfiskuoti nelegaliai laikomus ginklus, tai tegu šis klausimas patikimų žmonių būna ištirtas. Nei miesto meras nei prokuroras nebijo jokių legalių atstovų tyrinėjimų.

Bet meras Daley aiškiai pareiškė, kad jis neleis paskiriems asmenims ar organizacijoms skelbti jokių uždraudimų. Daley imsis priemonių apsaugoti kiekvieno Chicagos gyventojo teisę vaikščioti ir važinėti visomis Chicagos miesto dalimis.

Pakels mokesčius už vandenį, nuosavybes

Chicagos miesto taryba nutarė pakelti mokestį už vandenį ir leisti taksi bendrovėms imti didesnį mokestį už pervežimus.

Antradienį miesto taryba patvirtino biudžetą, siekiantį 842,178,724 dolerių. Tvirtinama, jog tai yra didžiausias šio miesto biudžetas. Nuo sausio 1 dienos už vandenį teks mokėti 25% daugiau, o taksi bus 12% brangesni. Nuosavybių mokesčius teks pakelti 19%.

Aiškinsis dėl pavogtų pinigų

Jaunas Glencoe gydytojas Robert J. Baker turės aiškintis teismui, ką jis padarė su miesto ligoninės sąskaitoje buvusiais $195,000.00.

Apskrities ligoninė ima po $15.00 už kiekvieną painte (puslitrį) kraujo, kai ligoniui reikia duoti kraujo. Kraujo atsargos perkamos arba savanorių laisvai yra duodamos. Už tą kraują gauti pinigai eina į specialią kraujo atsargų sąskaitą.

Paaiškėjo, kad Dr. Baker išrašinėjo čekius visai ne ligoninės reikalams. Vienas tūkstančio dolerių čekis buvo išrašytas Aspen, Colo., statytojams, kurie ten statė hotelius ir įvairioms pramogoms reikalingus pastatus. Prokuroras sako, kad Dr. Baker neturėjęs teisės ligoninės pinigų naudoti asmeniškam pasipelnymui.

Išskrido milžiniškas lėktuvas

Pirmadienio naktį atskrido ir antradienį išskrido iš O'Hare aerodromo pats didžiausias Amerikos keleivinis lėktuvas Boening 747. Jis lengvai gali pervežti 362 keleivius ir didoką kiekį prekių. Tūkstančiai čikagiečių turėjo progos pamatyti ne tiktai patį lėktuvą, kurio uodegos vairas yra šešių namų aukščio, bet ir pavaikščioti viduje.

TRUMPAI

— Kristijono Donelaičio lituanistinių mokyklų tradicinė Kalėdų Eglutė įvyks šeštadienį, gruodžio mėn. 20 d. 6 val. vakare Jaunimo centre.

— *Josephine Milerūtė*, kaip American Travel Service atstovė, turėjo progos visą valandą paskraidyti naujuoju lėktuvu. Vėliau lėktuvas išskrido į New Mexico, kur bus apmokinami lakūnai, kaip tokį lėktuvą tinkamai valdyti. Keleivius didžiuoju lėktuvu pradės vežioti tiktai kovo mėnesį.

— **Ponai Stanlei J. Yanas** jau tapo laimingais seneliais. Jų dukrelė Patrice ir žentas Robert J. Traub, Passavant ligoninėje susilaukė gražaus ir sveiko sūnelio. Jam vardas duotas John Robert. Anūkėliu džiaugiasi seneliai Yanas ir seneliai Traub. Taip pat džiaugiasi ir proseneliai. Visi jauniesiems tėvams ir naujagimiui linki sveikatos, džiaugsmo ir visokios laimės.

K-ne

APLANKYS KASDIENĄ...

Visuomenei ir paskiram asmeniui "Naujienos" dabar yra reikalingesnės, kaip bet kada...

Todėl Kalėdų ar N. Metų proga "Naujienų" prenumerata yra ideali ir prasminga dovana tėvams, vaikams, giminėms, draugams, kaimynams, pažįstamiems, seneliams ir kitiems.

"Naujienos" padės Jums išlaikyti giminės ir bičiulių artumą, nežiūrint nuotolių, ir bus ištikimu ryšininku visai išeivijai, kovojančiai už savo krašto laisvę.

PRAŠOME NAUDOTIS PATOGIA UŽSAKYMO FORMA

Siunčiu ..... dol. Prašau siuntinėti "Naujienas"

kaip Kalėdinę dovaną mano .....

VARDAS, PAVARDĖ .....

NR. IR GATVĖ .....

MIESTAS ..... VALST. .....

ZIP CODE .....

Siuntėjo Pavardė, vardas .....

Adresas: .....

.....

PASTABA: .....

.....

.....

Parašas .....

Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pageidaujamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

PRIIMAME UŽSAKYMUS AUTOMOBILIAMS

Vedėjai: E. ir V. ŽUKAUSKAI

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

GENERAL FACTORY

UTILITY MEN
$3.04 — $3.14 per hour

PACKERS
$2.90 — $3.00 per hour

SHIFT PREMIUM
$.15 — 2nd shift
$.20 — 3rd shift

Steady full time employment 1st, 2nd and 3rd shifts. Southwest side location. Excellent benefits, including medical, major medical and life insurance.

APPLY IN PERSON
KOOL AID PLANT

GENERAL FOOD CORPORATION

7400 So. ROCKWELL CHICAGO, ILL.

An equal opportunity employer

SPINTELIŲ DIRBĖJAI

Dirbti gerus muzikos instrumentus kaip pav. harpas. Mažas patyrimas pageidautinas.

TUOJ PAT

pradėk su mūsų vienintele harpų dirbtuve visoje Amerikoje.

GERIAUSIOS DARBO SĄLYGOS
5 DIENOS SAVAITĖJE
Pastovi pilno laiko vieta.
NĖRA ATLEIDIMŲ NEI SUMAŽINIMŲ
Nebūtinai kalbėti angliškai. Mes turime žmones, kurie išvers.

Kreiptis į
Mr. WALTER KRASICKI

LYON - HEALY
HARP FACTORY
1423 W. LAKE ST.

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkių Reikia

MOTERYS
TUOJ PAT REIKALINGOS KAIP SURINKEJOS

Patyrimas prie punch preso ir gręžimo pageidautinas. Metalinio galastuvo ir plaktuko panaudojimas darbe. Geriausios darbo sąlygos. Garantuotai pastovus ištisus metus darbas. 5 Dienos savaitėje.
NĖRA ATLEIDIMŲ NEI SUMAŽINIMŲ
Istok pas mus ir didžiuokis darbu vienintelėje harpų dirbtuvėje visoje Amerikoje.
Nebūtinai kalbėti angliškai. Mes turime vertėjus.

Kreiptis asmeniškai į
Mr. WALTER KRASICKI

LYON - HEALY
HARP FACTORY
1423 W. LAKE ST.

SECRETARY
TYPING
LITE BOOKKEEPING
One girl office.
235-4410

SOUTHWEST KLEBONIJAI reikalinga patikima valytoja ir skalbėja. Susikalbėti angliškai. Rašyti: % AF Box 263
225 W. WASHINGTON
CHICAGO, ILL.

2 TYPISTS
GLENCOE. FULL-TIME 9—5
Varied duties—Addressograph; Mimeo.; and other general office duties.
Company benefits.
Contact Mrs. HANDLEY
for interview,
835-4124

CLERK - TYPIST
GENERAL FILING, TYPING, RECORD KEEPING.
Hours 8—4:30 P. M.
SIMONSEN METAL PRODUCTS
4422 W. CHICAGO AVE.

BILLER TYPIST EXPD.
8:30 — 4:30. Benefits.
722-3710
3520 W. CARROLL
METALIZING CO.
OF AMERICA, INC.

FILING — LIGHT TYPING
Work with mailing list. Good opportunity, near loop.
Call Mr. SORENSON
ACME PRESS
427-2045

VAKARINIAME CHICAGOS PRIEMIESTYJE reikalinga suaugusi moteris pensininkė buto ir 84 metų amžiaus moters draugiškai priežiūrai. Gaus miegamąjį. Susitarimui skambinti po 6 val. vakaro 968-5460.

RENTING IN GENERAL
Nuomos

MEDICAL OFFICES AVAILABLE
Modern — panelled — prime location in Medical building with pharmacy. Southwest suburban location:
14301 WEST AVE.,
ORLAND PARK, ILL.
CALL
349-2835 or 349-0102

"Naujienoms" reikalingas spaustuvės darbininkas. Geriau būtų susipažinęs su spaustuvės darbais, bet išmokytume ir spaustuvėje nedirbusį. Čikagoje gyvenantieji galėtų užvažiuoti į "Naujienas" ir išsikalbėti administracijoj, o kitose kolonijose gyvenantieji galėtų parašyti tokiu adresu: "Naujienos", 1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois, 60608.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOŠIMČIAIS MĖNESINIAIS IŠSIMOKĖJIMAIS
DĖL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITĖS Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. VIrginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI.
DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIS DRAUDIMO REIKALAIS
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PRospect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNIŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS • NOTARIATAS
• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI
• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX.
LEONAS REAL ESTATE
2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

PALOS PARK — ORLAND PARK
rajone sklypai 80 x 125 pėdų su vand. ir kanaliz. Kaina nuo $7,500. Nauja apylinkė, brangūs namai.
VILLA-WEST,
135 ST. ir 86 AVE. Lietuviai savininkai.
TELEF. 349-0600

BEVEIK NAUJAS 4 modernių butų mūras, 3 po 4 ir 7 kambariai, 59 ir Kedzie apylinkėje.
MAISTO KRAUTUVĖ Brighton Parke.
DU PO KETURIUS, medinis ir garažas. Vienas butas su baldais, antras tuščias. 42 gatvė ir Rockwell. $13,500.
ŠIMAITIS REALTY
INCOME TAX SERVICE
2737 W. 43rd STREET
Tel. CL 4-2390

NIEKUR GERIAU!
PUIKUS 2 AUKŠTŲ MŪRAS. 6 ir 3 kamb., garažas. Arti mūsų. $19,900.
VERTINGAS MŪRAS, naujas stogas, elektra ir garažas, taip pat gazu šildymas. 4 nuomos pelningų pajamų. Marquette Parke. $26,950.
7 KAMBARIŲ MŪRAS, 4 mieg. Moderni virtuvė ir vonia, naujas šildymas gazu, sausas įrengtas rūsys, mūro garažas. Arti 67 ir Rockwell. $21,800.
DVIEJŲ BUTŲ beveik naujas mūras. Atskiri gazu šildymai, garažas. Blokas nuo parko. $40,500.
2 BUTŲ po 7 kamb. tvirtas mūras. Alumin. langai, naujas šildymas, kabinetų virtuvės. Arti mūsų. $29,500.
PIGUS LOTAS dviem butam statyti, Marquete Parke.
Valdis Real Estate
2458 W. 69th St. Tel. RE 7-7200

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

PERKAME, PARDUODAME, MAINOME įvairaus dydžio namus visur. Parūpiname paskolą, visokeriopą apdraudą, veikia notariatas.
NORVILA
REAL ESTATE AND BUILDERS
2658 WEST 59th STREET
PRospect 8-5454

DAŽYMAS
Pigiai dažau kambarius, valau kilimus ir baldus.
I. RUDIS Tel. CL 4-1050

Šimkus Real Estate
NOTARY, INCOME TAX SERVICE
4259 So.MAPLEWOOD AVENUE
Tel. CL 4-7450
Greitas ir tvarkingas visokiausių nuosavybių pirkimas - pardavimas. Be to šioje kontoroje daromi ir liudijami vertimai, užpildomi pilietybės prašymai, income tax ir įvairūs kitoki blankai. Darbo val.: Kasdien 9—3 ir 5—8.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
IR KITUS KRAŠTUS
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

LEO'S SINCLAIR SERVICE
Leonas Franckus, Sav.
Stabdžiai, sankabos, transmisijos — (Standartinės ir Automatinės) ir motorų remontas. — Towing.
5759 So. WESTERN AVE.
Tel.: PR 8-9533

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Įrengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Įrengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.
Domas Žukauskas
HEATING & SHEET METAL
4444 So. Western Ave.,
CHICAGO, ILL. 60609
Tel.: VI 7-3447

APDRAUDŲ AGENTŪRA:
namų, automobilių gyvybės, sveikatos ir biznio.
Patogios išsimokėjimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

A. ABALL ROOFING
Įkurta prieš 50 metų
VISOKIUS STOGUS, naujus ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus įdedame.
KAMINUS IŠVALOME ir pataisome. Nudažome namus iš lauko ir atliekame "tuckpointing" darbus. Esame apdrausti, visas darbas garantuotas.
Skambinkit
LA 1-6047 arba RO 2-8778
Jūsų reikalu kreipkitės bet kada

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange Įstaigoj)
Pigūs automobilių draudimai.

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

AMERICAN TRAVEL SERVICE
WALTER RASK, prezidentas
9727 So. WESTERN AVE.,
Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787
Pardavinėjame lėktuvų, laivų, traukinių bilietus ir paruošiame kelionių dokumentus į visus pasaulio kraštus. Pildome aplikacijas tiems, kurie ateinančiais metais norėtų porą mėnesių praleisti Lietuvoje pas gimines.

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654